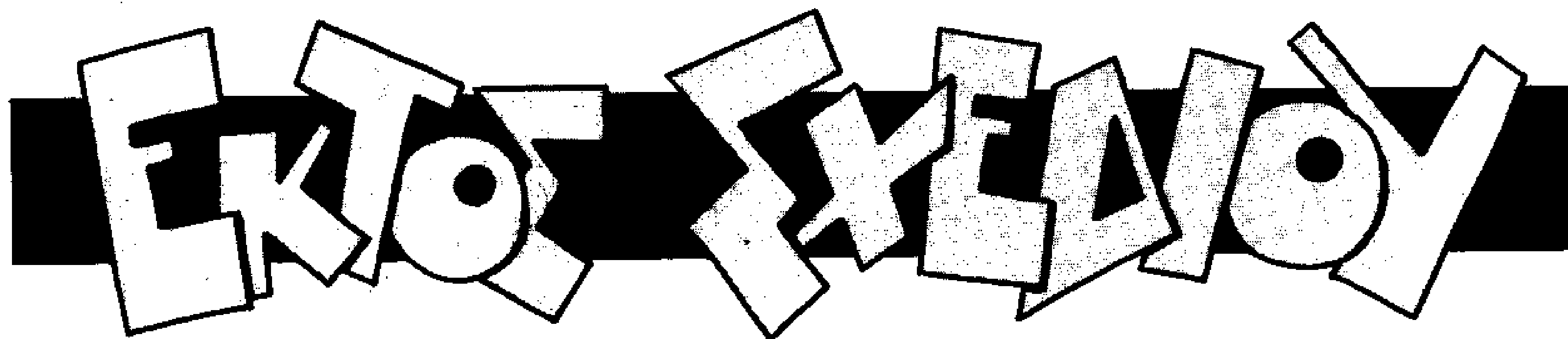

ντέφι

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
POK

**Η ΠΙΟ ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΠΑΡΕΑ
ΣΑΣ ΠΡΟΣΚΑΛΕΙ**

ΣΚΙΑΘΟΥ 39 ΚΑΤΩ ΠΑΤΗΣΙΑ

**ΡΕΝΑ ΚΟΥΜΙΩΤΗ
ΠΕΤΡΟΣ ΜΗΛΑΣ**

**ΧΑΡΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΕΥΑ ΓΡΗΓΟΡΑΚΗ**

**Ο ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΕΡΜΗΣ**

**ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ**

**ΚΕΙΜΕΝΑ
ΝΙΚΟΣ ΒΕΛΕΤΑΚΟΣ**

**ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ
ΤΑΣΙΑ ΒΕΡΡΑ**

**ΚΑΙ ΟΙ ΤΣΕΧΟΙ
CURSANDI**

**ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΦΑΙΔΩΝ ΛΙΟΝΟΥΔΑΚΗΣ**

**ΦΙΛΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ
ΚΑΙ ΣΤΟ ΜΕΝΟΥ ΤΟ ΚΡΑΣΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΓΙΑ ΧΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΕΙΣ: ΤΗΛ. 2010.397**

Γραφείο Έκδοσης
 Σόλωνος 85 - Αθήνα 106 79
 ΤΗΛ. 3629.569
 Εκδότης
 Σωτήρης Νικολαΐδης
 Υπεύθυνος Σύνταξης
 Στέλιος Ελληνιάδης
 Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν
 Νίκος Παπαδόπουλος
 Χρήστος Βακαλόπουλος
 Γιώργος Έξαρχος
 Νίκος Σαββάτης
 Στέλιος Κούλογλου
 Μάκης Μηλάτος
 Γιάννης Έξαρχος
 Δημήτρης Δημητράκης
 Πάνος Δημάκης
 Γιάννα Κλειάσιου
 Εικονογράφημα
 Γιάννης Καλαϊτζής
 Δημόσιες σχέσεις
 Πάνος Δημάκης
 Ιδιοκτησία
 Π. Δημάκης και Σια Ε.Ε.
 Νομική Σύμβουλος
 Βάσω Διαμαντοπούλου
 Καλλιτεχνική Επιμέλεια
 Ανδρέας Κιλμιάντζος
 Ηλίας Ταμπακιάς
 Θεσσαλονίκη
 Νίκος Θεοδωράκης
 Τσιμισκή-Π. Μελά 15
 Τηλ. 265.708
 Φωτοστοχαιοθεσία
 Lexikon
 Διότου 26
 Τηλ. 3639.387
 Εκτύπωση
 Μ. Κωνσταντινίδου
 Μαρίνου Αντύπα 53
 Τηλ. 9711.877
 Ατελιέ
 Αφοί ΤΖΗΦΑ
 Σόλωνος 52
 Τηλ. 3636.497
 Βιβλιοθεσία
 Δ. Δάλαρης & Σια Ε.Ε.
 Διονύσου 1, Ν. Λιόσια
 Τηλ. 5752.675

Τεύχος 12, Νοέμβρης '86
 Τιμή δρχ. 200

Το σχέδιο του εξώφυλλου
 είναι του Ηλία Ταμπακιά

ΕΥΤΥΧΕΣ ΓΕΓΟΝΟΣ

Το γεγονός είναι ότι το Ντέφι 12 είναι το πρώτο μηνιάτικο. Αυτό λέγεται «ευτυχές γεγονός».

Οι λόγοι που μας «διευκόλυναν» στο να αποφασίσουμε την ταχτική πια έκδοση του περιοδικού είναι πολλοί και διάφοροι. Ο πιο βασικός είναι ότι νοιώθουμε κι εμείς όπως και οι αναγνώστες μας, όχι μόνο απ' την Ελλάδα, αλλά κι απ' την Αυστραλία, τη Γερμανία, ακόμα και την Φινλανδία, ότι το ελληνικό τραγούδι έχει ανάγκη από την έντυπη φωνή του, τη μοναδική έντυπη φωνή του. Τα δε θέματα του ελληνικού τραγουδιού είναι εξαιρετικά πολυάριθμα και πλούσια, σε βαθμό που μια αραιή έκδοση δεν μπορεί να τα καλύψει. Με την μηνιάτικη έκδοση έχουμε τη δυνατότητα να προβάλλουμε πιο συστηματικά το λαϊκό τραγούδι, αλλά και να μην αγνοούμε άλλες τάσεις της ελληνικής μουσικής. Πρώτο λοιπόν, αφιέρωμα στο λεγόμενο «ελληνικό ροκ», με μια για πρώτη φορά λεπτομερειακή καταγραφή όλων των σχετικών δίσκων της 20ετίας. Το αφιέρωμα αυτό είναι η αρχή μιας ευρύτερης διερεύνησης που πραγματοποιεί το Ντέφι στο χώρο του ροκ.

Ανοιχτός παραμένει και ο φάκελλος «Ραδιόφωνο» με απόψεις των Θ. Χαλάτση και Χ. Βακαλόπουλου που διατυπώθηκαν με αφορμή την σχετική έρευνα μας (τεύχος 11). Δυστυχώς, οι δηλώσεις του υφυπουργού Πολιτισμού Γ. Παπανδρέου για την ελεύθερη ραδιοφωνία μας βρήκαν στο τυπογραφείο.

Ανοιχτό όμως παραμένει για το Ντέφι και κάθε ζήτημα που έχει σχέση με την μουσική και τον πολιτισμό.

Ο ξενητεμένος Έλληνας (Πάλης), η ασφυξία που έρχεται στους ευαίσθητους ανθρώπους με την επιτυχία (Παπαδόπουλος), τα ναρκωτικά (Πανέλλα) και βέβαια το δημοτικό τραγούδι (Μουντάκης), μαζί με την παρουσίαση της ζωντανής σκηνής των νυχτερινών μαγαζιών, των συναυλιών και του δίσκου.

Οι συνεργάτες μας, παλαιοί και καινούργιοι, εύχονται καλή μηνιάτικη επαφή μαζί σας. Κι εμείς!

Ντέφι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΧΟΛΙΑ	2
ΑΦΙΕΡΩΜΑ	
Το Ελληνικό Ροκ και οι Επιρροές του	10
Εισαγωγή στην Ελληνική «Ροκ» Δισκογραφία	18
Ελληνική «Ροκ» Δισκογραφία	20
Η Μαφία είναι υπέρ της απαγόρευσης	30
Ο Μάρκο Πανέλα μιλάει στο Στέλιο Κούλογλου	
Jim Palis. Ένας «Αμερικάνος» στην Ελλάδα	34
Εικονογράφημα του Γιάννη Καλαϊτζή	42
Τώρα που τους πετροβολάω με τα κομμάτια μου	45
Συνέντευξη με τον Βασίλη Παπαδόπουλο	
Κώστας Μουντάκης. Ο Μεγάλος Λυράρης	49
Χρήστος Βακαλόπουλος: Το ραδιόφωνο Ενώνει	56
Θεόδωρος Χαλάτσης: Να προσεγγίσουμε το Αντικείμενο	60
ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΙ ΟΛΑ Τ' ΑΛΛΑ	
Τραγούδι και Άλλα	65
Μαγαζιά	69
Βίντεο	71
Δισκογραφία	73
Δισκοκριτική	77

ΔΙΣΚΟΙ - LYRA - ΤΑΙΝΙΕΣ

ΟΙ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΟΚΑΡΙΝΗΣ

«Αυτόγραφο»

Λ. ΚΟΚΟΤΟΣ-Φ. ΛΑΔΗΣ

«Το ποτάμι»

Τραγ. Ε. Τσαγκάρη
Κ. Λεοντίδης & η Σ. Μπέλου

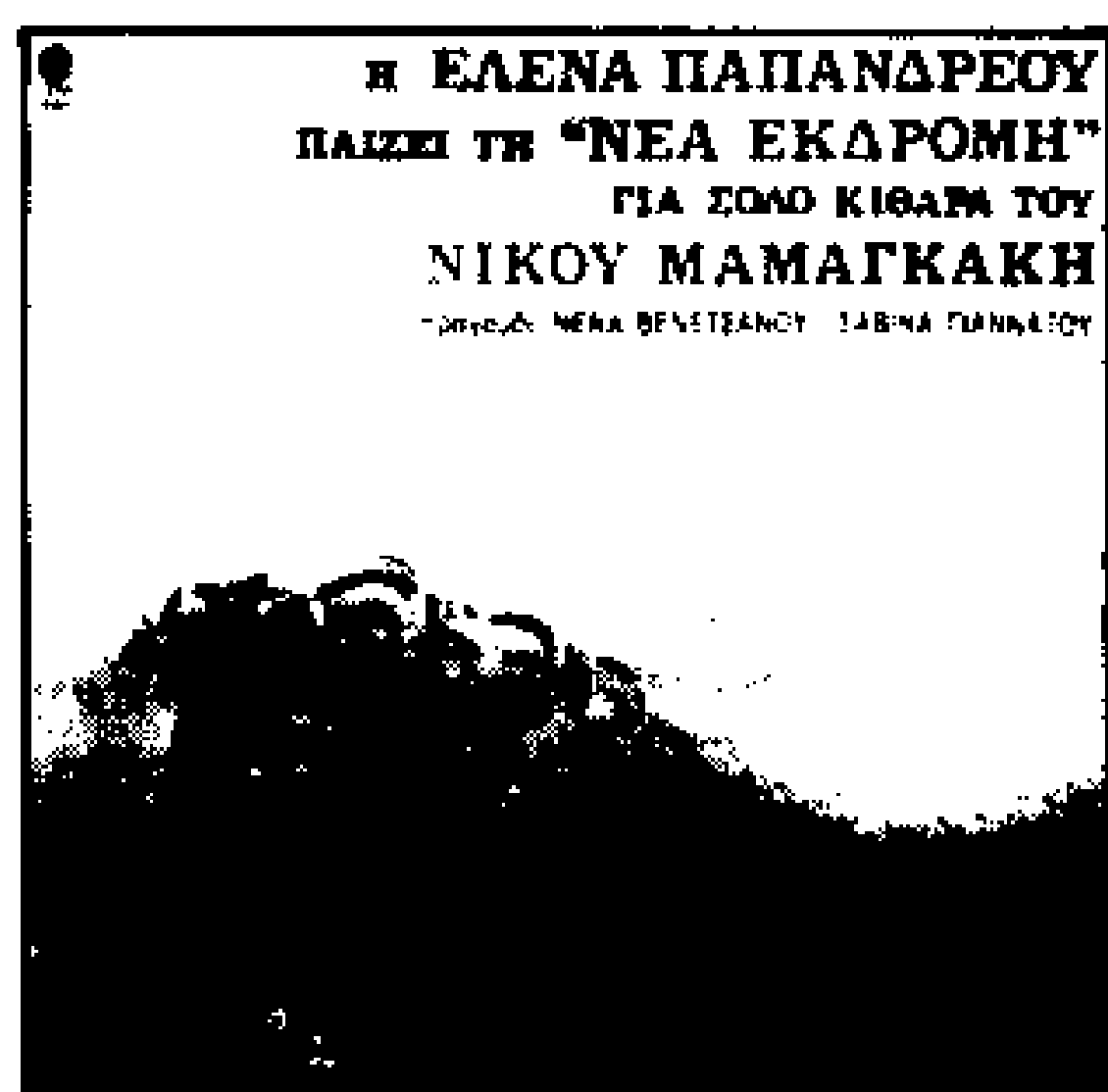
ΠΑΝΟΣ ΓΑΒΑΛΑΣ

«Μια ανάσα»

Συμμετέχει η Ρία Κούρτη

ΝΙΚΟΣ ΜΑΜΑΓΚΑΚΗΣ

«Νέα εκδρομή»

κιθάρα Έλενα Παπανδρέου

Η ΓΛΥΚΕΡΙΑ ΣΤΟ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟ

«Νύχτες μαγικές κι ονειρεμένες»

Συμμετέχει ο Ν. Παπάζογλου

Σ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΒΙΚΥ ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ

«Στους ανήσυχους δρόμους»

Θ. ΔΕΡΒΕΝΙΩΤΗΣ
Ν. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

«Μια αγάπη όταν ξαναρχίζει»

Φιλική συμμετοχή: ΓΛΥΚΕΡΙΑ

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ

«Κοντραμπάντο»

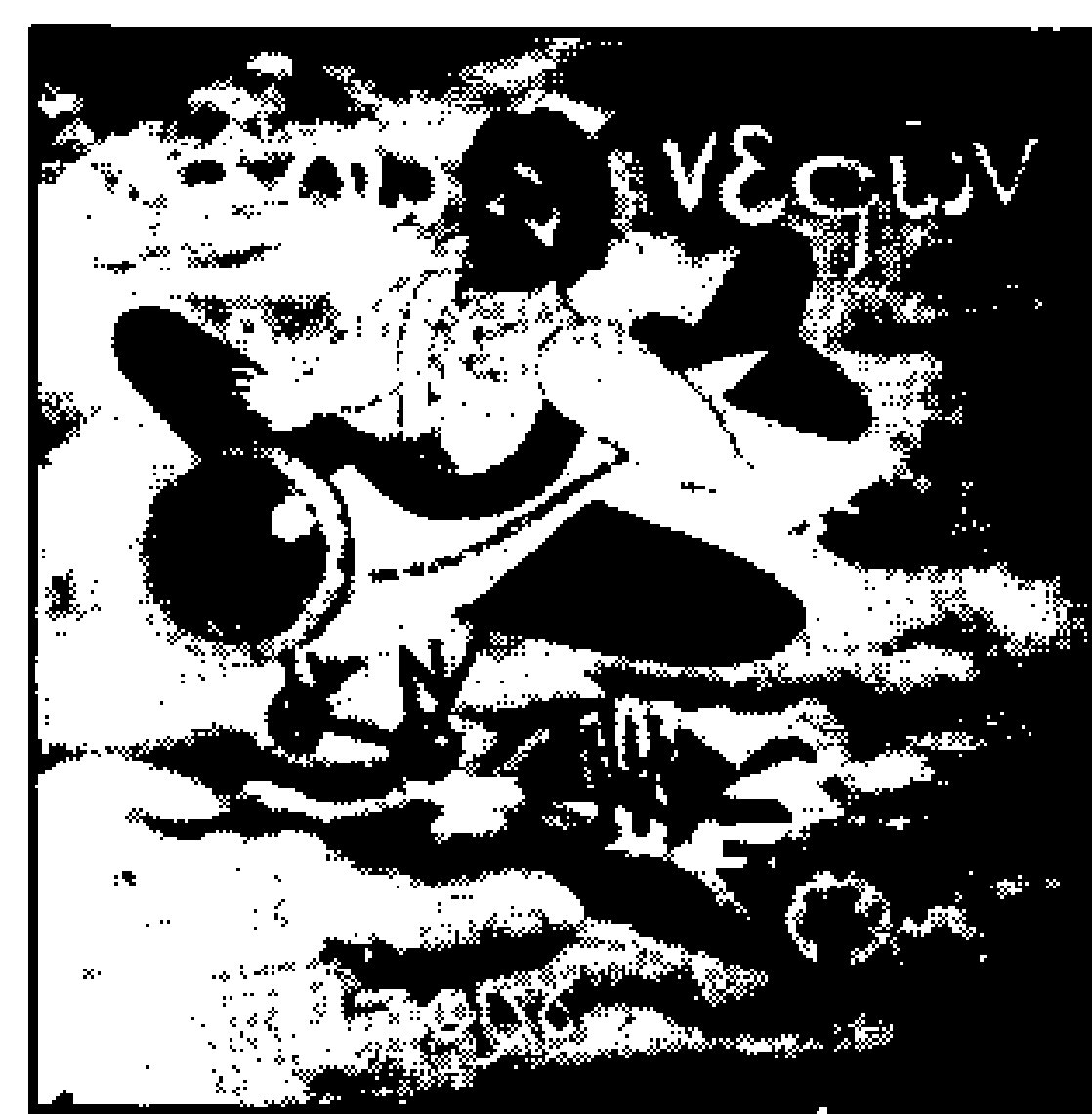
ΜΙΜΗΣ ΠΛΕΣΣΑΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ

Μουσική συνάντηση 2

Τραγ. Γ. Δημητράς
Π. Ξενάκη, Κλεοπάτρα
Α. Ζαφειρόπουλος

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

«Μέσω νεφών»

ΙΣΙΔΩΡΑ ΣΙΔΕΡΗ

«Ερωτικές κόντρες»

Γ. ΜΟΥΦΛΟΥΖΕΛΗΣ

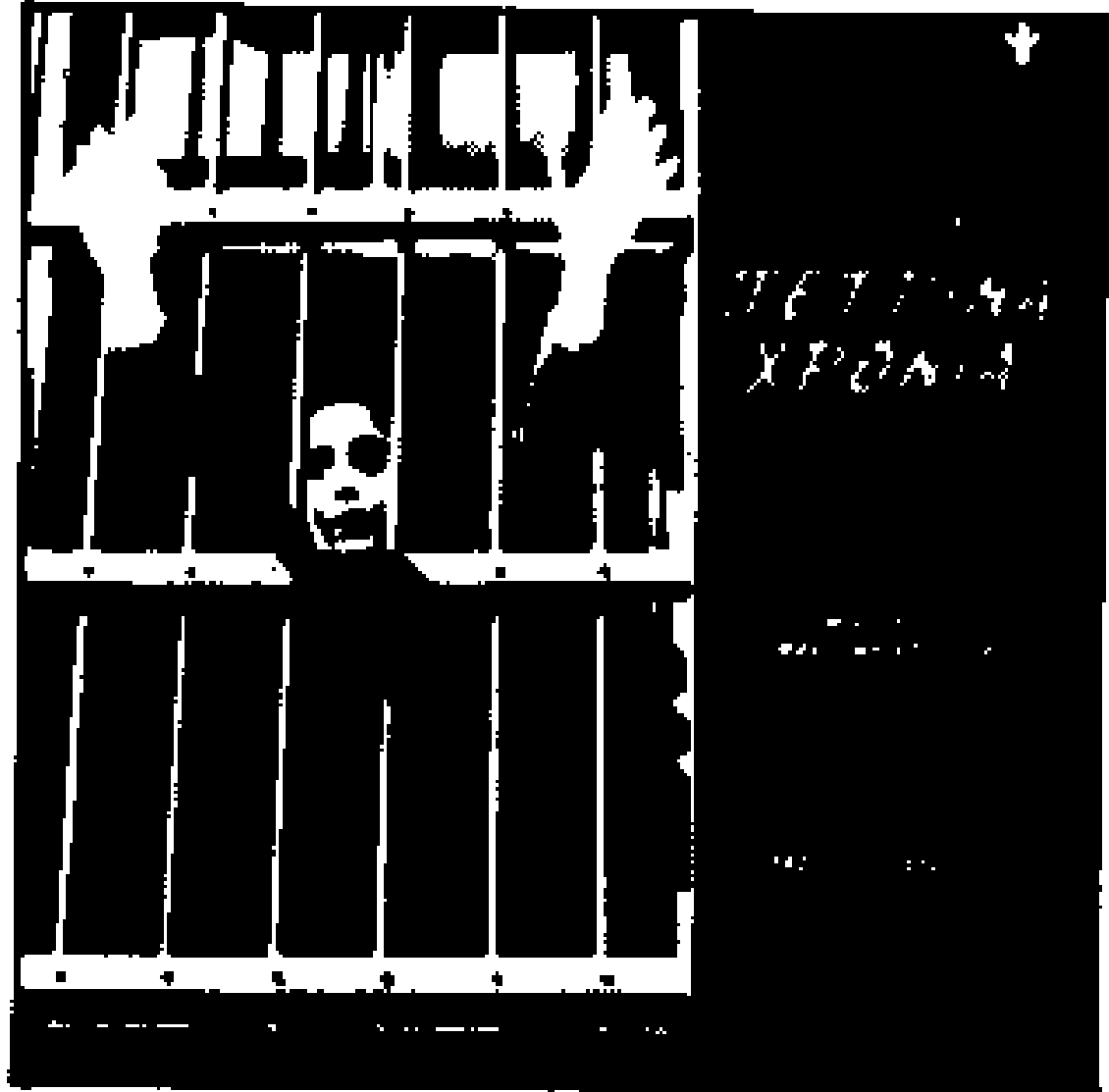
«Εγώ είμ' εδώ»

Τραγ. Θ. Παπαδόπουλος
Συμμετέχει η Ε. Αρβανιτάκη

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΚΟΡΔΙΛΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΟΥΓΑΝΕΛΗΣ

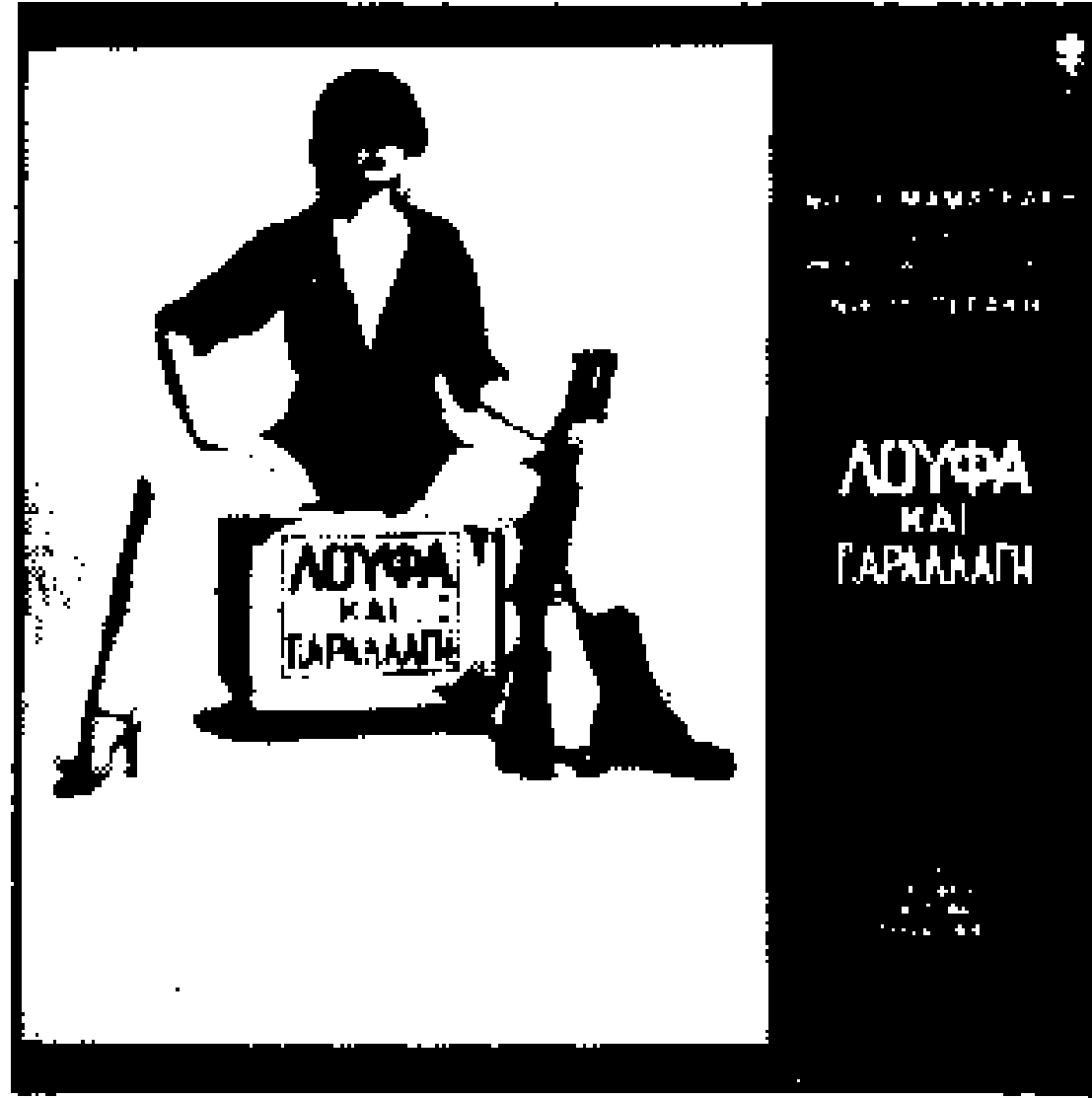
Τι κούραση να ξεκουράζεσαι»

«Πέτρινα χρόνια»

«Σουξέ»

«Λούφα & Παραλλαγή»

«Καληνύχτα σε λατρεύω»

ΟΜΟΡΦΗ ΝΥΧΤΑ

ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ 1 & ΑΓ. ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ

**ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΗΤΡΟΠΑΝΟΣ**

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ

**ΛΑΚΗΣ
ΧΑΛΚΙΑΣ**

**ΡΙΤΑ
ΜΑΝΙΑΔΗ**

**ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΝΕΖΕΡΙΤΗΣ**

**ΠΑΝΤΕΛΗΣ
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ**

**ΡΟΥΛΑ
ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ**

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

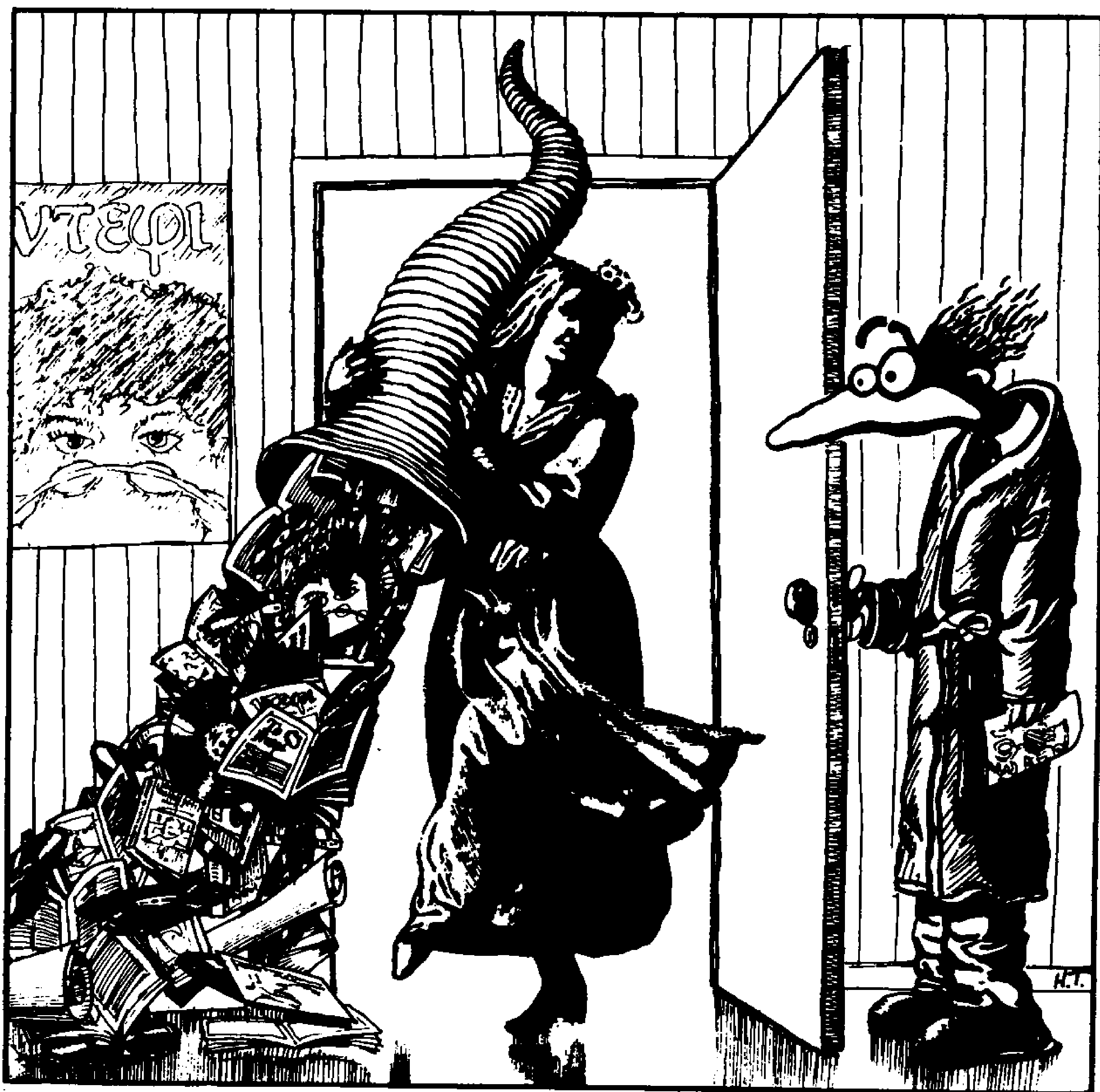
ΝΕΣΤΩΡ ΔΑΝΑΣ

2 ΘΑΥΜΑΣΙΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΓΙΑ ΧΟΡΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΕΙΣ. ΤΗΛ. 2913.901

ντέφι

Το περιοδικό για το τραγούδι

και δίσκους και συναυλίες και σινεμά και βιβλία και βίντεο
και τηλεόραση και χιλιάδες άλλα ελληνικά θέματα

ΠΟΙΟΣ ΣΤΗ ΧΑΡΗ ΣΟΥ! ΑΝ ΓΡΑΦΤΕΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ ΣΤΟ ΝΤΕΦΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ
ΘΑ ΣΟΥ 'ΡΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟ ΠΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΙΣ:

15%

ΕΚΠΤΩΣΗ
ΣΤΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΝΤΕΦΙ

15%

ΕΚΠΤΩΣΗ
ΣΤΑ
ΜΟΥΣΙΚΑ
ΒΙΒΛΙΑ

15%

ΕΚΠΤΩΣΗ
ΣΤΟΥΣ
ΔΙΣΚΟΥΣ &
ΚΑΣΣΕΤΕΣ

20%

ΕΚΠΤΩΣΗ
ΣΤΑ
ΒΙΒΛΙΑ
ΝΤΕΦΙ

ΝΑΙ ΘΕΛΩ ΝΑ ΓΙΝΩ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ ΣΤΟ ΝΤΕΦΙ ΓΙΑ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ
ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΑΣΤΕΙΟ ΠΟΣΟ ΤΩΝ 2.040 δρχ. (ΑΝΤΙ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ 2.400)
ΗΠΑ 36\$, ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ 48\$ Αυστ. ΕΥΡΩΠΗ 14£ Αγγλίας.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ: Π. ΔΗΜΑΚΗΣ • ΣΟΛΩΝΟΣ 85 • Τηλ. 3629569 • ΑΘΗΝΑ

ΟΝΟΜΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΤΗΛ.

Τ.Κ.

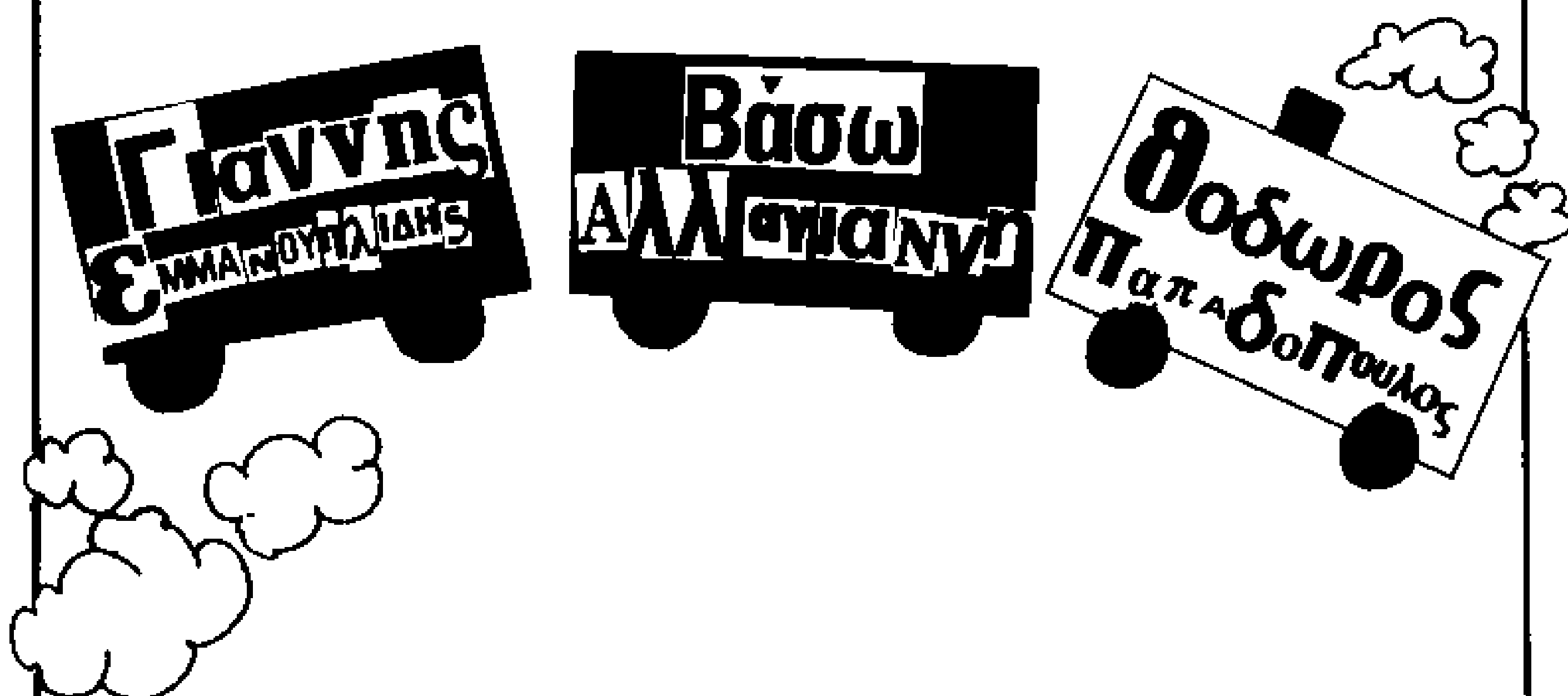

ντέφι

ΣΟΛΩΝΟΣ 85 ΑΘΗΝΑ 106 79

★ ★ ★
ΚΟΥΒΙΣΜΟΔΟΣ
 ★ ★ ★

**Αγα Πιόμαστε
 Και Οι Τρεις**

**ΓΙΩΡΓΟΣ
 ΣΤΑΥΡΟΥΝΑΣ**

**ΕΥΑ
 ΝΙΚΟΛΑΟΥ**

**ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ
 ΣΤΟΥΣ
 ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥΣ**

ΘΕΑΤΡΟ
 Του Χρήστου Βακαλόπουλου

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΒΑΣΙΛΗ
 Του Σταύρου Τσιώλη

Δυο ώριμες στιγμές
 του ελληνικού κινηματογράφου

SCHMETTERLING
Felling Funny

Αλέξης Παπαλάμπρου (κίμπορντς-τραγούδι)
Λάκης Ντελιογλάννης (κιθάρες-φωνητικά)
Γιώργος Αρχοντάκης (μπάσο)
Δημήτρης Δημητράκας (τύμπανα-τραγούδι)

ΜΙΑ 100% ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
 Για παραγγελίες: τηλ. 6825.262

"Βεργιάν"

ΕΝΑ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ ΜΑΓΑΖΙ
ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ

**ΛΑΪΚΑ
ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ
ΕΝΤΕΧΝΑ ΛΑΪΚΑ
και ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ**

**ΑΙΘΟΥΣΑ ΓΙΑ ΧΟΡΟΥΣ
ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΕΙΣ ΚΛ.Π.**

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 134. Τηλ. 8840.919 - 8210.739

28

Μονο στην

**ΟΜΟΡΦΗ
ΝΥΧΤΑ**

μπορείτε να διασκεδάσετε
με ωραία

ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ
τραγούδια

Παπάφη 104 - Θεσσαλονίκη
τηλ. 936.800

ΑΝΑΤΟΛΗ

ΦΑΓΗΤΟ! ΧΟΡΟΣ! ΚΕΦΙ! ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ!

ΛΑΪΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

η αίθουσα κλιματίζεται

Παναγι Τσαλίδου 111

Καλλιθέα

9598215

ΚΡΗΝΠARK

ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΑΙΩΝ 22 ☎ 88 32 391-2

Κόσμος βράδυ πάρτυ!!!

ΦΑΤΜΕ

ΚΡΙΣΤΗ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΙΛΛΑΣ

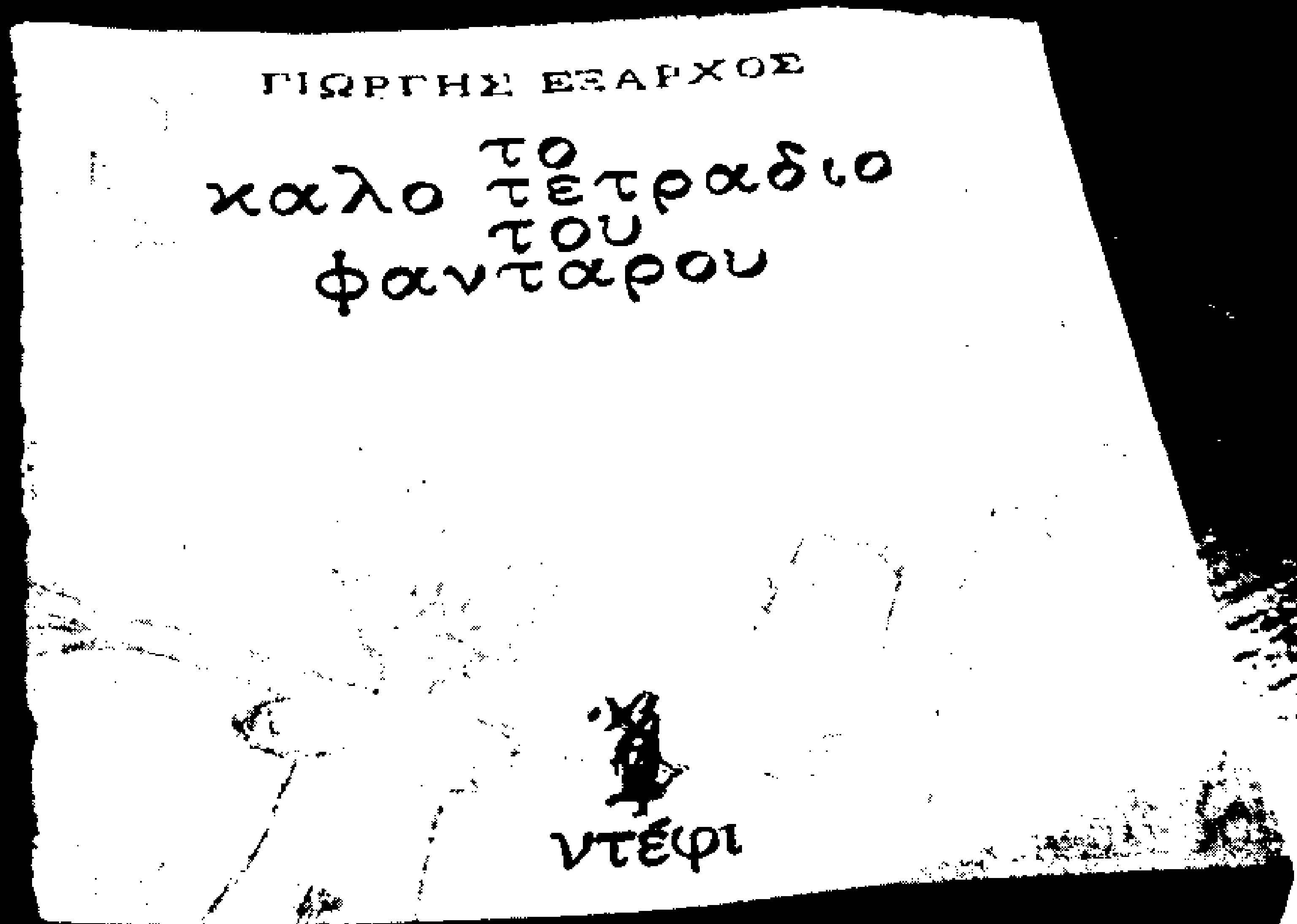
Original
CHAMPAGNE
PAGNE
BRAND
IN FRANCE

Το
ντέφι
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ
ΜΟΝΟ
ΕΝΑ ΩΡΑΙΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
...

...

ΕΧΕΙ
ΚΑΙ
ΩΡΑΙΑ
ΒΙΒΛΙΑ
!

Αντρέα
Χρονόπουλου

Θύμνος
και Σημειώσεις
ΤΑΣΟΥ ΧΑΛΚΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΠΕΙΡΑ

κέντρο διασκέδασης

ρεμπέτικο και λαϊκό
πρόγραμμα

Νοταρά 34 και Δελληγιάννη, Εξάρχεια
τηλ. 8238630

ΑΠΟΛΑΥΣΤΕ ΛΑΪΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Π. ΒΑΓΙΟΠΟΥΛΟΥ - Μ. ΡΑΣΟΥΛΗ
«ΠΟΤΕ ΒΟΥΔΑΣ - ΠΟΤΕ ΚΟΥΔΑΣ»

ΒΟΥΔΑΣ ΚΟΥΔΑΣ

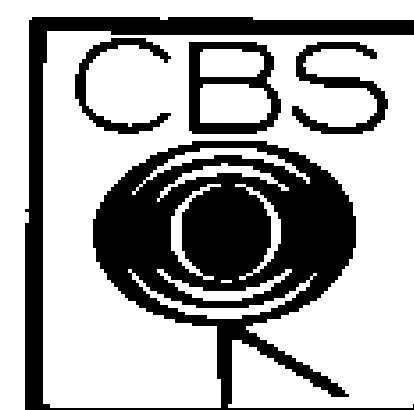
Συμμετέχουν: Γλυκερία - Νίκος Παπάζογλου
Λεωνίδας Βελής - Χριστίνα Μαραγκόζη

ΑΝΤΖΕΛΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
«ΔΥΟ ΦΩΝΕΣ»

ΑΝΤΖΕΛΑ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Διύ φωνές

σε δίσκους & κασέτες

αν βγείτε για σεργιάνι, περάστε κι απ' το

Παίζουν:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΙΝΗΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙ - ΜΠΟΥΖΟΥΚΙ
ΝΙΚΗ ΡΕΠΑΝΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙ
ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΠΑΜΠΑΤΣΙΚΟΣ ΜΠΟΥΖΟΥΚΙ
ΗΛΙΑΣ ΓΙΑΝΝΕΝΑΣ ΚΙΘΑΡΑ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΚΚΟΡΝΤΕΟΝ
ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΤΣΙΑΡΑΣ ΚΡΟΥΣΤΑ

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΛΕΙΣΤΑ

ΠΛΗΡΗΣ ΚΟΥΖΙΝΑ
ΟΛΑ ΣΤΑ ΚΑΡΒΟΥΝΑ

ΛΕΩΦ. ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ 11Α
ΤΗΛ. 2016.719 - 2285.168

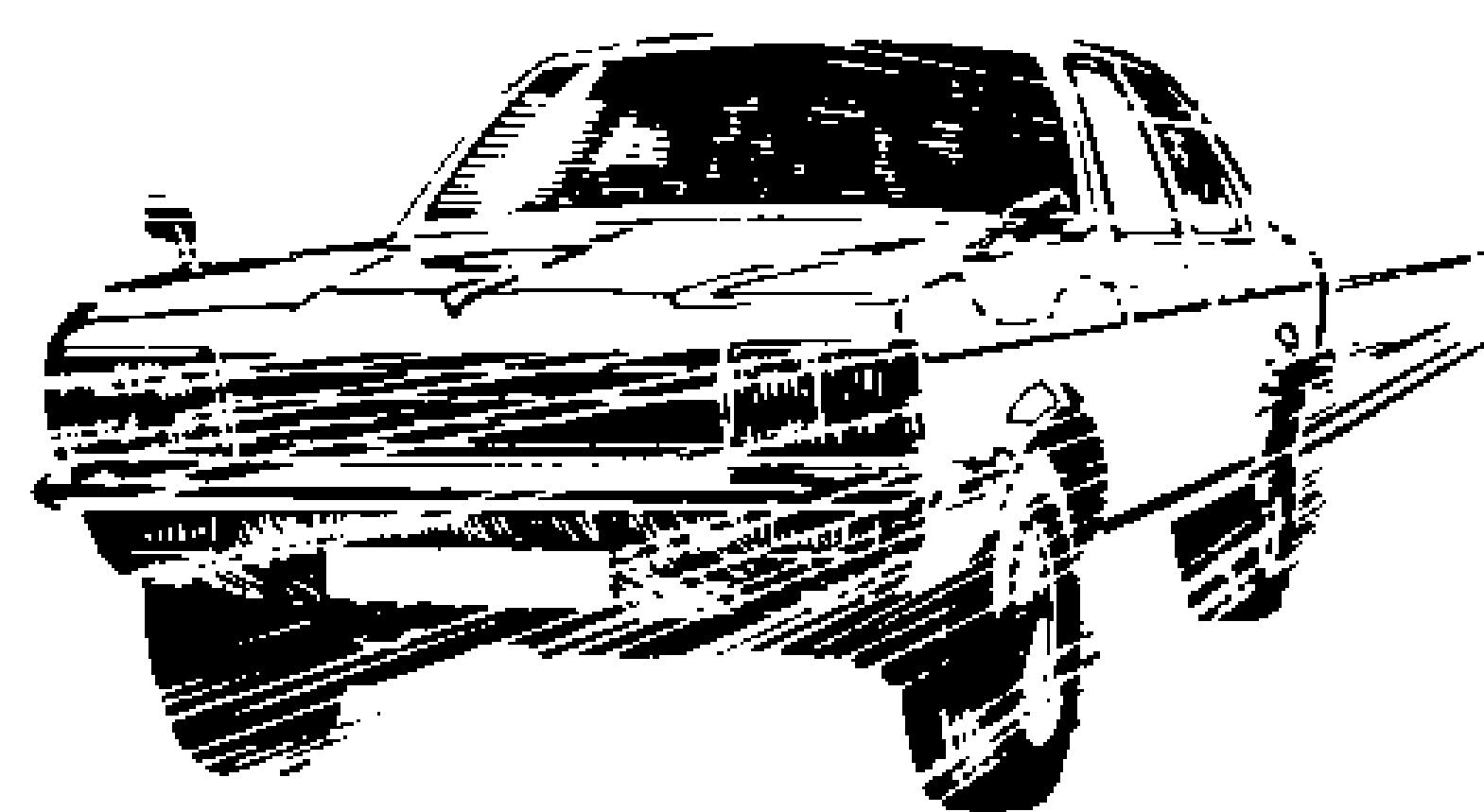
AUTO SERVICE

Θοδωρής Κηπώσης

Κλεοβουλou 33

N. Κόσμος

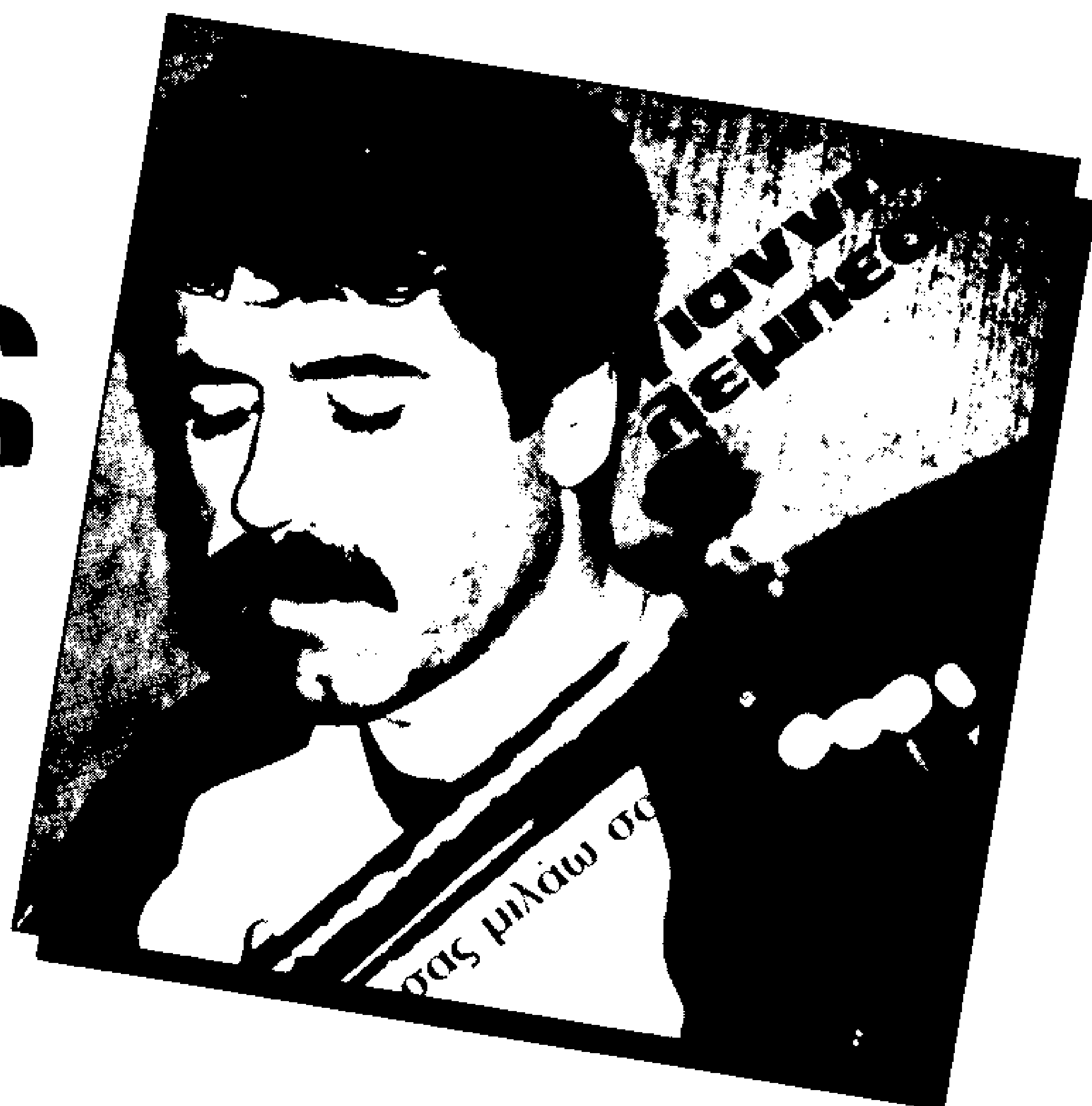
Τηλ. 9012.135

Γιάννης Λεμπέσης

σας μιλάω σοβαρά

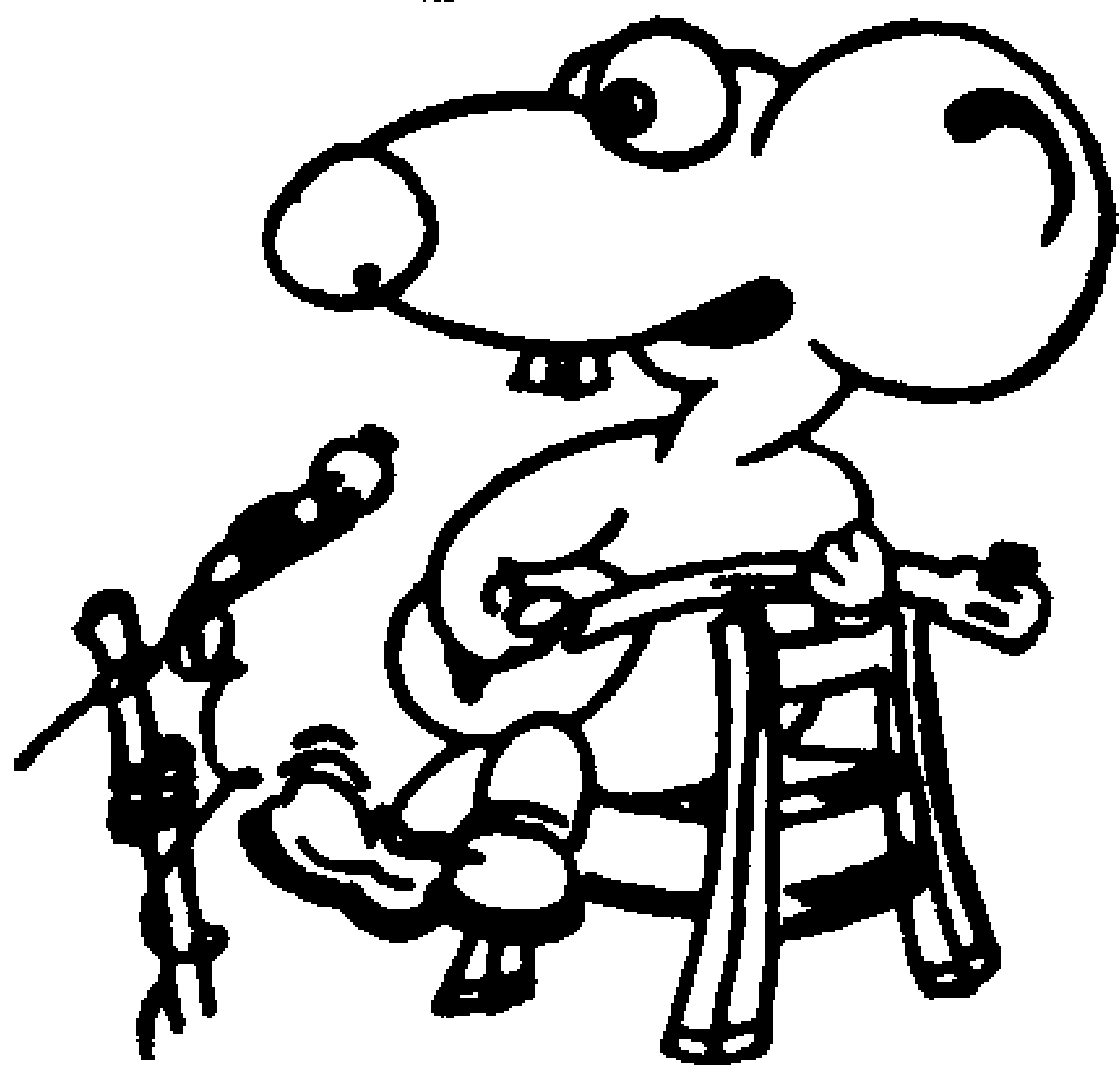
Ο αληθινά λαϊκός δίσκος

σε δίσκους και κασέτες

Αφού
ΦΑΝΗΡΕΑ

ΠΟΝΤΙΚΙ

● νησιωτικά ● λαϊκά ● ρεμπετικά

θέλετε ευδοκίμηση
στη βραδυνη σας έξοδο;

ελάτε στο ΠΟΝΤΙΚΙ και σίγουρα θα
το πετύχετε με αρωγούς τους
ΑΙΘΕΡΟΒΑΜΟΝΕΣ.

Αίθουσα 350 ατόμων για χορούς και Συνεστιάσεις

● φαγητό ● ποτό ● ποικιλίες ● τιμές προσιτές

ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ 9 & ΑΝΔΡΟΥ - Π. ΑΡΕΩΣ
ΚΥΨΕΛΗ ☎ 8232971

ΜΟΥΣΙΚΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ

ΡΕΤΡΟ

ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ Η ΜΟΝΑΔΙΚΗ

ΑΤΤΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ

(ΠΡΩΗΝ ΚΟΜΠΑΝΙΑ ΤΩΝ ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ)

Τραγούδι:

Χ. Μανδαρος, Γ. Βασιλάτος, Θ. Παυλάκος και η Λίζα

Κιθάρα: Χ. Σταυρίδης, Κρουστά: Β. Χατζάκης

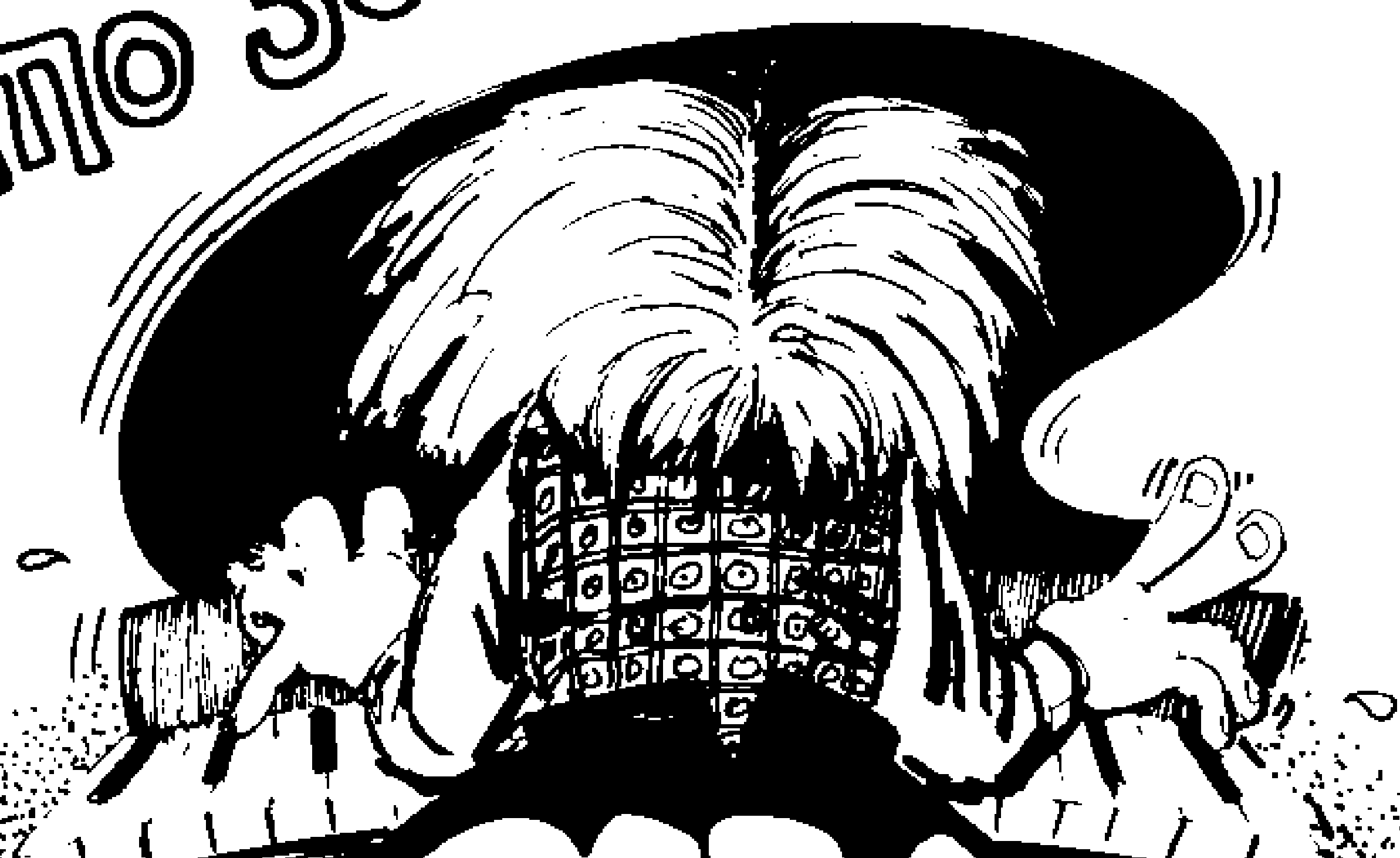
Σύνθι: Α. Φαμέλης Μπουζούκι: Ν. Απέργη

Αξέχαστες Βραδιές με
Ρεμπέτικο, Παλιό Λαϊκό & Λαϊκό
Κέφι ● Γλέντι ● Τραγούδι

Διασκεδάστε χωρίς άγχος
Τιμές Λογικές, Κρυο Πιάτο Πίτσα.

ΠΥΛΗΣ & ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ 50 - ΠΕΙΡΑΙΑΣ
(ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ) ΤΗΛ. 4137001

ΠΟΤΟ
ΑΠΟ 300 ΔΡ.

Man ΜΟΥΣΙΚΟ CLUB

ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ

ΖΩΝΤΑΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

GROUP
9 LEGS

ΕΥΑ (ΤΡΑΓΟΥΔΙ)
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΙΝΟΓΙΑΝΝΗΣ (ΚΙΘΑΡΑ)
ΜΙΚΗΣ ΜΙΧΟΣ (ΜΠΑΣΟ)
ΦΩΝΗΣ ΚΑΡΒΟΥΝΙΔΗΣ (ΠΛΗΚΤΡΑ)
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΡΘΣΤΑ)

ΣΟΛΩΜΟΥ 13-15 ΕΞΑΡΧΕΙΑ
ΤΗΛ. 36-42-051

Κώστας Μουντάκης ο Μεγάλος Λύραρης

49

του ΝΙΚΟΥ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Ο Κώστας Μουντάκης θεωρείται ο πρωτομάστορας της σύγχρονης Κρητικής μουσικής. Ένας μεγάλος λαϊκός μουσικός, ένας εξίσου εμπνευσμένος δημιουργός. Με πάνω από 45 χρόνια στο δοξάρι, ερευνά ασταμάτητα τους ήχους της λύρας, στους δρόμους της Κρητικής μουσικής. «Δεν μαθαίνεται ποτέ η άτιμη», θα μας πει για τη λύρα.

Ταξιδεμένος σ' Ανατολή και Δύση, κι αφού ήλθε σ' επαφή μ' άλλους πολιτισμούς και μουσικές παραδόσεις, θα μας πει πως «είμαστε συνέχεια της Ανατολής».

Ανήσυχος και δημιουργικός λειτουργεί την λαϊκή μουσική παράδοση ζωντανή και διάφανη, δίνοντας την αίσθηση μιας διαρκούς αναβάπτισής του μέσα της.

Παθιασμένος με τις χάρες της ζωής, άνθρωπος με προσωπική φιλοσοφική στάση, χαρακτηρίζεται από μια φυσική αναλογία εσωτερικότητας και εξωστρέφειας

«Χωρίς να γέρνει το ζύγι»

Στη συζήτηση που ακολουθεί ο Κώστας Μουντάκης μας μιλά για τον εαυτό του, την Κρητική μουσική και γενικότερα τη λαϊκή παράδοση με τον δικό του τρόπο: καθαρά, βιωματικά, ανεπιτήδευτα, υπεύθυνα.

- Πού γεννηθήκατε και πότε;
- Το 1926 στην Αλφά Μυλοποτάμου Ρεθύμνης. Ήμουν το μικρότερο παιδί της οικογένειας. Έχω άλλα πέντε αδέρφια.
- Πώς ήρθατε σ' επαφή με τη λύρα;
- Βλέποντας το μεγάλο μου αδελφό τον Νικήστρατο να παίζει, και τον Μήτσο τον Καφάτο στο χωριό. Ακόμα οι διηγήσεις που άκουγα για τον πατέρα μου, στο σπίτι ή στο χωριό, για τον οποίο έλεγαν πως ήταν πολύ καλός χορευτής και μερακλής γλετζές της εποχής του. Εγώ δεν τον θυμάμαι, πέθανε ενόσω ήμουν μικρός...
- Πώς ήταν εκείνη η εποχή στο χωριό; Πώς γλεντούσε ο κόσμος;
- Τελείως διαφορετικά από τα σημερινά. Κατ' αρχήν τα γλέντια δεν γινόταν σαν επιχείρηση όπως είναι σήμερα. Γινόταν ως επί το πλείστον στα σπίτια... Παρέα με την παρέα... στρώνανε ξεστρώνανε τα τραπέζια στους οντάδες των σπιτιών, σε κάθε ευρύχωρο σπίτι. Και σ' ορισμένα καφεενεδάκια. Μπαινοβγαίνανε οι παρέες, χορεύανε, γλεντούσανε. Έπαιζε κι ο λυράρης και κατά παράδοση πληρώνανε...
- ...Τα χαρίσματα δηλαδή...
- Ναι τα χαρίσματα...
- Πόσο κρατούσαν τα γλέντια αυτά;
- Και δυο και τρεις μέρες...
- Περιγράψτε μας ένα τέτοιο γλέντι...
- Κατ' αρχήν ήταν πιο ζεστά... πιο κοντά στο όργανο γιατί δεν υπήρχε η κοσμοσυρροή... δεν γλεντούσαν 1000 και 2000 σαν σήμερα. Τότε ήταν μια παρέα ας πούμε 20 το πολύ 30 νοματέων. Και δεν ήταν μόνο ένας λυράρης, ήταν πολλοί... Από σπίτι σε σπίτι μετά και από παρέα σε παρέα και όχι επί παραγγελία, αλλά παρακινήσει... ο ένας τον άλλο παρακινούσε στο τραγούδι, στον χορό, και τον παρακινούσε με μαντινάδες, να τραγουδήσουν... το ίδιο κι ο λυράρης, το ίδιο και ο λαουτιέρης.
- ...όπως οι μαντιναδόροι δηλαδή ή περίπου έτσι...
- Ναι οι μαντιναδόροι, ήταν οι πρώτοι γλεντζέδες κάθε τόπου. Κάθε τόπος έχει δυο, τρεις, πέντε, δέκα δεν ξέρω πόσους μερακλήδες. Αυτοί ήξεραν να παίζουν λύρα, να τραγουδούν, να χορεύουν ή όλα μαζί ή το ένα τουλάχιστον. Χουβαρντάδες, με ανεπτυγμένο αίσθημα φιλοξενίας, να μας πάρουν στο σπίτι τους, να στρώσουν τραπέζι να φάμε, να πιούμε, να γλεντήσουμε μέχρι και το πρωί.
- Αναφέρονται μαντιναδολόγοι, οι οποίοι ανέπτυσαν ένα είδος διαλόγου με μαντινάδες, ένα σχήμα ερώτησης ή πρότασης και απόκρισης μετά...
- Βεβαίως... Δεν υπήρχε στην παρέα ένα ορισμένο θέμα, που θα καταπιαστείς αλλά ο ένας στίχος έφερνε τον άλλον... σαν αλυσίδα...
- Αυτοσχεδίαζαν και στη στιγμή;
- Όχι... Ήταν μόνο οι μαντινάδες που ξέρανε... ο αυτο-

σχεδιασμός υπάρχει όταν πειράξεις τον ένα ή τον άλλον... αλλά πρέπει αυτός να είναι εξ επαγγέλματος στιχουργός. Όλοι αυτοί οι ποιητές... εκ του προχείρου, ας πούμε, δεν ήταν αξιόλογοι πάντα. Άλλοι ήταν καλοί γλεντζέδες και δεν ήταν καλοί στιχουργοί ή το αντίθετο... Όμως ένας καλός... αυτός πάντα ξέρει τι έχει συναποκομίσει και συναποθηκεύσει στο μυαλό του και στις θύμησές του, ώστε όταν γλεντά και σε όποια φάση κι αν βρίσκεται, να ξέρει ν' ανταποκριθεί σ' όποιο θέμα του κάνουν νύξη με στίχους.

ΟΙ ΕΠΗΡΡΟΕΣ

- Πείτε μας για σας τώρα. Πώς μάθατε τη λύρα και πώς συνεχίσατε και γίνατε επαγγελματίας;
- Στα 12-13 μου χρόνια απόκτησα ένα κακολυράκι, και άρχισα να μαθαίνω. Από τον αδελφό μου πρώτα, τον Νικήστρατο, τον νονό μου τον Σταμπούρη που έπαιζε υπέροχη λύρα... Τα ντοκουμέντα που είχα για τον πατέρα μου (ήταν μεγάλος μερακλής), οι παρέες με τους γλεντζέδες του χωριού, τα ξαδέρφια του τους Βολτυράκηδες, τους Καλλιγιάννηδες, όλοι αυτοί ξέραν να γλεντούν, στη λύρα, στο χορό, στο τραγούδι, στο πιετό... έστω ζευγάς... βοσκός, αλλά ήταν μερακλήδες... Ύστερα, με τον χρόνο σιγά-σιγά μάθαινα μόνος μου, στο βουνό, βοσκάκι που ήμουν, στο σπίτι... μάθαινα καλά... έπαιξα στο καφενείο του χωριού για να ξεκουράσω τον Καφάτο, τον παλιό λυράρη... έτσι σιγά-σιγά.
- Επαγγελματικά, ποτέ ασχοληθήκατε;
- Με τον χρόνο μου έγινε επάγγελμα. Βέβαια, δεν τόνωσα μέσα μου ποτέ σαν επάγγελμα. Δεν ξέρω, ίσως είναι λάθος, σήμερα που διερχόμεθα την εποχή της ύλης, αυτός που διώχνει το συμφέρον του είναι ανόητος... όμως υπάρχουν και τρελλοί... Δεν ένοιωσα ποτέ έτσι σκέτα επαγγελματίας... να παίξω μόνο για χρήματα, παρά μόνο εκεί που έκαναν μια δουλειά επ' αμοιβή π.χ. στα κέντρα που θα έβγαζαν από την παρουσία μου. Εκεί έπαιρνα κι εγώ κάτι.. συνήθως ποσοστά.
- Μας είπατε πως τα πρώτα σας ερεθίσματα ήταν του πατέρα σας τα «ντοκουμέντα», ο αδελφός σας, ο νονός, οι γλεντζέδες του χωριού, ο Καφάτος κλπ. Πείτε μας τώρα για τους παλιούς λυράρηδες, αυτούς που τότε παραδέχονταν όλοι, ποιοι σας επηρέασαν –με οποιονδήποτε τρόπο– απ' αυτούς;
- Δεν τους έζησα όλους από κοντά. Τους έζησα όμως ακουστικά, από τους δίσκους τους, τα έργα τους. Έζησα όμως και πολλούς, τον Χαρίλαο π.χ. Το Ροδινό αντιθέτως δεν τον έζησα.
- ...πέθανε νωρίς αυτός...
- Ναι, 22 χρονών, ήμουν 6 χρονών τότε. Μετά γνώρισα τον Καραβίτη, τον Σκορδαλό, που είναι και καλός μου

Αναπαράσταση Κρητικού γάμου, που διοργανώθηκε από τον Δήμο Κορυδαλλού, το σύλλογο Κρητών και τον Κ. Μουντάκη 1969.

φίλος, τον Παπαδογιάννη, μετά τον Λαγό, τον Μπαξεβάνη (η μεγαλύτερη φωνή), όλους αυτούς που έζησα και τους θαύμαζα.

– Μπορείτε απ' αυτούς να ξεχωρίσετε κάποιον που σας επηρέασε περισσότερο με το παίξιμό του;

– Τον Ροδινό.

– Πείτε μας για τον Ροδινό.

– Είχε μεγάλη ευαισθησία, πάρα πολύ ευαισθησία, και στο δοξάρι και στους τονισμούς και στα δάκτυλα. Είχε ένα «τρέμουλο» φοβερό!...

– Λέγεται πως τα κομμάτια του Ροδινού του τα 'δωσε ο Χαρίλαος...

– Ναι. Ο Ροδινός τ' άκουσε και τα μελέτησε σαν υπαρκτά. Χωρίς να θέλω να τον εκθειάσω, ο Χαρίλαος ήταν μεγάλος τεχνίτης, πολύ πρεσβύτερος του Ροδινού. Είχε την τύχη βέβαια να είναι στην Αμερική—ήταν απ' τους πρώτους μετανάστες—και να ηχογραφήσει αυτός πρώτος. Μάλιστα επειδή δεν είχε λαούτο στην Αμερική, χρησιμοποίησε πάντζο και έπαιζε κάποιος Μπαγάκης, και ζήλια.

– ...δηλαδή η πρώτη ηχογράφηση κρητικού τραγουδιού είχε πάντζο...

– Ναι, πάντζο και ζήλια. Μετά κατά το '29-'30 άκουσε ο Ροδινός τα ηχογραφημένα κομμάτια. Τ' άκουσε στο Ρέθυμνο, όπως μου αφηγήθηκε ο Λευτέρης ο Γαγάνης που είχε το πρώτο δισκάδικο τότε. Και τους φωνογράφους... ξέρεις με τα χωνιά, και επίσης ο Στέλιος ο Φουσταλιεράκης που παίζει με το μπουλγαρί... Ο Ροδινός πρώτα έπαιζε μαντολίνο, μετά καταπιάστηκε με τη λύρα... και είχε τόσο ευαισθησία, και τόσο τελέντο που αυτά που άκουσε από τον Χαρίλαο, και τα μελέτησε, εκεί στο σοφάδακι του Γαγάνη τα έκανε τέλεια εκτέλεση, στην Ελλάδα πια. Τότε γράφονταν σ' ένα στούντιο στο Ζάππειο, τα στέλναν στη Γερμανία και γίνονταν δίσκοι 78 στροφών. Έχω γράψει κι εγώ στις 78 στροφές...

– Πότε, και τι γράφατε;

– Το '52 με τον Στέλιο τον Κουτσοουρέλη το «Άρπαξα και μπαίλντισα» και το τραγουδούσε αυτός... εγώ ήμουν άγνωστος τότε... δεν ήθελε η εταιρία (COLUMBIA)

– Δικό σας κομμάτι, πότε πρωτογράφατε;

Ο Κώστας Μουντάκης με το Γιάννη Ξυλούρη σε εκδήλωση για την 25η Μαρτίου που μεταδόθηκε από την γερμανική τηλεόραση το 1965.

– Δικό μου καπέλλο, δική μου καλλιέργεια άρχισα να κάνω από το '54 και μετά. Το '54 έγραψα το «Δεν θέλω μέσα στην καρδιά» στην COLUMBIA, τραγούδησα εγώ και έπαιξα λύρα με τον Γιώργο Κουτσουρέλη, αδελφό του Στέλιου. Η αλήθεια είναι πως στην COLUMBIA δεν με πρόσεξαν, κι έτσι πήγα στην ODEON και συνεχίζω μέχρι σήμερα.

– Παίζετε από 17 περίπου χρονών σε γάμους, πανηγύρια, γλέντια κλπ. Το '52 γράφετε για πρώτη φορά. Δώστε μας κάποιες πληροφορίες για τη ζωή σας, την εξωκαλλιτεχνική στα κατοπινά χρόνια.

– Η ζωή μου άρχισε όταν έφυγα από το χωριό, στα 17-18 μου χρόνια, η κατάταξή μου στην χωροφυλακή 20 χρονών... στην Αθήνα μετά... με πήρε ο Σοφοκλής Βενιζέλος στο γραφείο του, στην προσωπική του φρουρά... απολύθηκα μετά 4-5 χρόνια. Δύσκολες καταστάσεις. Παντρεύτηκα κιόλας, δυσκολίες, ευθύνες. Παρά τις γνωριμιές όμως ουδέποτε επωφελήθηκα, είχα τον εγωισμό, την περηφάνεια... Δεν χτυπούσα πόρτες, αναγκάστηκα να δουλέψω εργάτης στο εργοστάσιο της Εταιρίας Λιπασμάτων στη Δραπετσώνα από το '52 μέχρι το '67... -

– Δηλαδή ακούγαμε τον Μουντάκη τόσα χρόνια καταξιωμένο καλλιτέχνη κι ο Μουντάκης ήταν εργάτης!!...

– Βεβαίως... Δεν είπα ποτέ ποιος είμαι... Συνάμα έπαιξα 18 χρόνια σ' ένα υπόγειο χωρίς μικρόφωνο με 10% ποσοστά που μοιραζόμουν με τα λαούτα... Αυτός είμαι εγώ...

ΛΑΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΤΗΣ

– Κύριε Μουντάκη, ας προχωρήσουμε σε κάτι διαφορετι-

κό τώρα. Πολλές απόψεις υπάρχουν σχετικά με την καταγωγή της Κρητικής μουσικής. Η δική σας άποψη ποια είναι;

– Θέτετε αυτό το ερώτημα σε κάποιον που δεν είναι ιστορικός, ή λαογράφος. Που είναι οργανοπαίκτης. Αλλά ένας οργανοπαίκτης τι στοιχεία θα 'χει; Πού να τα βρει, στο χωριό του;

– Επειδή ξέρουμε πως έχετε ασχοληθεί με το θέμα, πως έχετε ταξιδέψει Ανατολή και Δύση, και επειδή σας έχει απασχολήσει το θέμα αυτό...

– Τέλος πάντως, θέτεις το ερώτημα στον Μουντάκη που έχει κόψει πέντε πράγματα ίσως περισσότερα, ίσως...

Όμως εσείς που κατέχετε πολλά, σε σας εναπόκειται να βρείτε την αλήθεια και να την ΠΕΙΤΕ όμως. Την αλήθεια την ξέρετε. Δηλαδή δεν ξέρετε πως ο λαός μας είναι Ανατολίτης; Οι καταβολές μας, το πιστεύω μας Ανατολίτικο δεν είναι; Επομένως; Το «ανήκουμε στη Δύση» αλλάζει, αλλάζει το ένα απ' τ' άλλο... άλλου παπά πετραχήλι. Ποιοι είμαστε όμως...

– Πιστεύετε δηλαδή, πως είμαστε μια συνέχεια της Ανατολής, πως η Ανατολή με την κουλτούρα της μας έχει επηρεάσει σαν λαό, και ότι το ίδιο συμβαίνει με την Κρητική μουσική;

– Σαφώς. Κοιτάξτε, είναι βέβαιο πως το δοξάρι ανακαλύφθηκε στην Ινδία πριν 5000 χρόνια. Συμπεραίνουμε λοιπόν πως και η λύρα εκεί ανακαλύφθηκε... πού το βρήκαμε πως ανακαλύφθηκε στην Κρήτη;... Εφ' όσον το ρεμπέκ, η λύρα, ο κεμετζές, το σαραγγι, η καμάιτσα, η ντιλρούμπα, το κεμάνι, η βίνα, το τσιγγάρι όλα αυτά είναι τοξοτά όργανα, και είναι αποδεδειγμένο πως η πατρότητα του τόξου είναι Ινδική, πού βρήκαμε πως η λύρα και το βιολί είναι Δυτικά όργανα... έτσι δεν είναι; Μόνο αν τα φέρουμε στην οικογένεια των νησσομένων οργάνων... Παίζεται όμως η λύρα με πένα; Επομένως είναι όργανο της Ανατολής. Η Ανατολή έχει μουσική παράδοση, μουσική παιδεία ανεπτυγμένη, έχει θησαυρούς, κι ας είναι ξυπόλυτοι. Κι έρχομαι να ρωτήσω, μήπως πρέπει νάμαστε έτσι για νάχουμε την παράδοσή μας; Όταν εμείς στην εποχή μου, με μια σαρόδέλα, μια ελιά, και ένα ξεροκόμματο κάναμε τα ζεύκια μας (ζεύκια=συμπόσια), και κρατούσαμε πράγματι άδολα και άσπιλα την παράδοσή μας, δεν είναι σωστό ν' αναρωτηθώ, μήπως θα 'πρεπε να 'ναι έτσι ο λαός μας για να το κρατήσει αυτό; Μήπως λοιπόν η σημερινή χλιδή μας κάνει ζημιά;

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ

– Για την Κρητική μουσική σήμερα, τι έχετε να μας πείτε; Υπάρχει η αίσθηση πως κάπου σκαλώνουν τα πράγματα. Η δημιουργία περνά μια μεταβατική, ίσως φάση, πράγμα που δημιουργεί μια αμηχανία, η οποία εκφράζεται π.χ. με την χρήση οργάνων που δεν συγγενεύ-

Μουντάκης-Ποντικός-Λέφας
Από τα ιδρυτικά στελέχη του Παγκρήτιου Ομίλου Βραχοφόρων 1959

ουν με τον ήχο και τα όργανα της Κρητικής μουσικής...

– Ας μη γελιόμαστε. Η μουσική πάντα εμπλουτιζόταν με διάφορα όργανα, για τον πλούτο του ήχου κλπ. Τώρα αν παίζανε στο χωριό μου τη λύρα με γερακοκούδουνα, για συνοδεία στο δοξάρι, δεν έπεται πως έτσι πρέπει να 'ναι εσαεί. Εξάλλου την ίδια εποχή άκουγες τον δίσκο του Μπαξεβάνη με παρέα οργάνων...

– Θέλω να πω ότι, όλα αυτά μιμούνται τις έντεχνες συνθέσεις και κυρίως τις ενορχηστρώσεις του Μαρκόπουλου. Με αφέλεια ίσως μα τηχούν κακοτοποθετημένα στο σύνολο, παράταιρα.

– Είναι επειδή ανήκουμε στη Δύση. Ευθαρσώς το λέω αυτό και με ευθύνη.

– Ποιους λυράρηδες ξεχωρίζετε σήμερα;

– Περιορίζομαι... Πάντως αυτοί που ξεχωρίζουν, τους ξεχωρίζει ο λαός, δεν είναι ανάγκη να τους ξεχωρίσω εγώ. Παρ' ότι φταίει κι ο λαός, υπάρχει σύγχυση. Να σου πω ένα παράδειγμα. Αυτοί που κατηγορούσαν το '70 τον Ξυλούρη πως τραγουδά τα ριζίτικα «Μαρκοπουλείκα», όπως λέγανε, αυτοί οι ίδιοι, μπροστά μου κλαίγανε όταν πια ο Ξυλούρης έγινε θρύλος. Πού κρύβεται λοιπόν η αλήθεια;

– Υπάρχει μια νέα τάση στο τραγούδι το Κρητικό, που κύρια εκφράζεται από τον Ψαραντώνη και τον Ρος, που φιλοδοξεί να είναι νέα δημιουργική πρόταση στην εξέλιξη της Κρητικής μουσικής, σπάζοντας ίσως και την παραδοσιακή δομή του τραγουδιού. Τι γνώμη έχετε;

– Δεν έχω ακούσει τη δουλειά τους με προσοχή. Πάντως απέχουν πολύ από το παλιό, από την παράδοση. Είναι περισσότερο φτιαχτό, παρά κέφι, φλόγα, έρωτας, μεράκι, ξέσπασμα ψυχής, που νοιώθει ο Κρητικός λυράρης, ο δεμένος με την τέχνη και την ευθύνη της παράδοσης.

– Τα άλλα όργανα τώρα που υπάρχουν στην Κρητική μουσική και τη λειτουργία τους. Το λαούτο, το μαντολίνο, η ασκομαντούρα, το θιαμπόλι, το βιολί κλπ.

– Κατά καιρούς όλα αυτά παρέλασαν από τον Ελλαδικό χώρο. Δημοτικά όργανα. Κείνα τα ντραμς κλπ. δεν τα ξέρω. Ξέρω όμως τα άλλα, και το βιολί και το κλαρίνο που χρησιμοποιούνται στη δημοτική μας μουσική. Αυτή είναι για μένα η ελληνική μουσική, η εθνική μουσική, η πραγματική μας ρίζα. Ούτε η κλασσική ούτε η Βυζαντινή έχει τόση συγγένεια με την αρχαία ελληνική μουσική. Η Βυζαντινή έχει περισσότερα στοιχεία Εβραϊκά και Ινδικά, αυτό πιστεύω. Τα όργανα που με ρωτάς δεν παύουν να είναι ξενόφερτα. Οι πιο σπουδαγμένοι λένε πως στον Ελλαδικό χώρο τα περισσότερα τα 'φεραν οι γύφτοι. Πάντα βέβαια από την Ανατολή. Κι εφόσον τα βρήκε ο λαός πρόχειρα (γιατί είχαμε μεγάλη μουσική παράδοση από την Αρχαιότητα, αλλά δεν είχαμε οργανική παράδοση), πώς λοιπόν να μην τα χρησιμοποιήσει, αφού αυτά βρήκε. Εξάλλου, νομίζω πως εμπλουτίζουν τη δημοτική μουσική, έχουν συγγένεια ήχου μεταξύ τους. Δεν κάνουν κακό π.χ. όπως κάνει το πιάνο στη δημοτική μουσική, τα ντραμς ή τα συνθεσάιζερ.

Ο Μουντάκης την ώρα που διδάσκει

– Ας πούμε τώρα κάτι άλλο. Για τους συνεργάτες σας, τους λαουτιέρηδες, τους πασαδόρους όπως τους λένε...

– Έχω συνεργαστεί με πολλούς. Πρώτα πρώτα με τους Κουτσουρέλληδες. Τεχνίτες καλοί και αξιόλογοι άνθρωποι. Με τον Μανιά το Νίκο μετά, τον Γιάννη Ξυλούρη, με τον Μαργογιάννη, που όλοι τους θεωρούνται οι καλύτεροι. Ήταν καρποφόρα η συνεργασία μου μαζί τους, δεν εννοώ χρήμα, αλλά μουσικά. Στα 300 περίπου τραγούδια που έχω γράψει και έχω κάνει σε δίσκους, ήταν πολύ σημαντική η παρουσία τους.

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΛΥΡΑΣ

– Κύριε Μουντάκη, είναι γνωστό το ότι έχετε ιδρύσει Σχολές εκμάθησης της λύρας σ' όλες τις μεγάλες πόλεις της Κρήτης. Πείτε μας γι' αυτές.

– Ξεκίνησα από την Αθήνα. Ύστερα από την μόρφωση του γιου μου του Μάνου, στη μουσική, καθήσαμε πολλές φορές και παίξαμε μαζί, στη λύρα εγώ, στο πιάνο αυτός. Έτσι διαπίστωσα ότι κάθε τονισμός του συνταυτίζεται με τους δικούς μου. Δηλαδή, αν κουρδίσουμε μια λύρα σύμφωνα μ' ένα τόνο στο πιάνο π.χ. το λα και κουρδίσουμε τη λύρα κατά πέμπτες, παίζεις ό,τι θέλεις. Έτσι άρχισα να καταλαβαίνω πως η λύρα δεν είναι παρακατιανό όργανο ευτελές, αλλά μπορείς να κάνεις απάνω του ό,τι θέλεις, φτάνει να υπάρχει η τεχνική ικανότητα. Κατόπιν με τη συνεχή μου επαφή με σπουδαίους λαϊκούς μουσικούς, όπως τον Αραπάκη, τον Κόρο, τον Χαλκιά, όλοι τους φίλοι και συνεργάτες, μετά λοιπόν είδα πως ναι μεν δεν ξέρανε να διαβάζουν ή να γράφουν, αλλά ήξεραν οπωσδήποτε το ντο, το φα κλπ. Κάθησα λοιπόν με τον γιο μου κι έβγαλα μια κλίμακα για λύρα. Ήταν μια ερευνητική απασχόληση. Μετά κάναμε την πρώτη συναυλία Δημοτικών οργάνων στη Λευκάδα το 1964. Ήταν ο Γιάννης ο Ξυλούρης, ο Κόρος, ο Αηδονίδης, η Καβακοπούλου, ο Κηλαηδόνης κλπ. Την επαναλάβαμε στο θέατρο «Κεντρικόν» το 1966. Μετά αρχίσαμε τη διδασκαλία στην Περιγητική Λέσχη. Ήρθαν όμως ανάποδες καταστάσεις το '67, δικτατορία, και σταματήσαμε.

Στην Κρήτη αργότερα συνταξιούχος, αρχίζω τις Σχολές από το Ηράκλειο, στο ΩΔΕΙΟ ΑΠΟΛΛΩΝ. Τον άλλο χρόνο Ρέθυμνο, Χανιά μετά, Άγιο Νικόλαο, Ιεράπετρα, Σητεία. Περίπου 300 μαθητές. Γύρω στους 30 μπορούν να παίξουν σωστή λύρα, και να μας αντικαταστήσουν αργότερα επάξια.

– Με ποιον τρόπο τους διδάσκετε, τι τους δίνετε και τι τους ζητάτε;

– Δεν τους διδάσκω πεντάγραμμα, γιατί δεν το ξέρω, αλλά με το δικό μου τρόπο, στα δάκτυλά τους, τους δείχνω πού είναι ο κάθε τόνος. Έτσι μαθαίνουν εύκολα όταν τους τραγουδώ τις νότες. Θέλω να καλλιεργούν την ψυχική τους ευαισθησία και την τεχνική. Όχι καλουπαρισμένα πράγματα. Πρέπει ο κάθε λαϊκός μουσικός που εκφράζεται με το συναίσθημα και το ένστικτό του να δημιουργεί ανάλογα με την ψυχική τους διάθεση, την ευαισθησία, τον χαρακτήρα και την δεξιότητά του, ΚΑΙ τα γεννήματά του. Να βάλει τον εαυτό του μέσα. Αυτό του δίνω εγώ να καταλάβει. Εγώ θα του πω τις βάσεις, θα του δείξω τις ρίζες, κι ας 'τونه. Δεν τον καθελώνω. Ας παίξει όπως θέλει, με το δικό του συναίσθημα.

– Στην προσπάθειά σας αυτή, με τις Σχολές έχετε βοήθεια από πουθενά; είτε πρόσωπα, είτε φορείς-Κράτος κλπ.

– Στις Σχολές βοηθά ο Ρος Ντέιλυ, έχει πάρει την θέση του λυράρη Ι. Δανδόλου που πέθανε πρόσφατα. Ο Ρος ο οποίος ξέρει. Κατέχει πολλά, πάρα πολύ καλά. Ξέρει περισσότερα πράγματα από μένα. Ίσως να μην είναι το αίμα, τα χρωμοσώματά του κρητικά, μα αφού ο άνθρωπος ξέρει λύρα... Από το Κράτος περιμένουμε, αλλά χωρίς πολλές ελπίδες. Κουβεντιάσαμε στο Υπουργείο Νέας Γενιάς αλλά μας είπαν πως αδυνατούν να βοηθήσουν. Θέλουν, λέει, καταστατικό, αριθμό μαθητών και να δώσουν οικονομική βοήθεια για όλα τα Τμήματα. Αν ήμουν, μου είπανε Σύλλογος... Εγώ ο λαϊκός μουσικός... Ε, φτάνει το φορτίο που έχω, γέρασα. Σκέφτομαι να τα παρατήσω δεν μπορώ μόνος... κι αν κάνω πίσω δεν υπάρχουν αντικαταστάτες, διότι δεν υπάρχουν τρελλοί, αυτή την τρέλλα δεν την έχουν πολλοί, ούτε τις γνώσεις. Ακόμα και συνάδελφοι δεν αγχάλιασαν με στοργή την προσπάθεια αυτή. Ίσως να παίρναν τη σκυτάλη τα ίδια τα παιδιά. Να, ο Γιώργης, αν ήταν πιο μεγάλος, ή η Ελένη, αλλά είναι μικροί ακόμα. Έτσι θα γινόταν σωστά η διαδοχή.

– Δυο κουβέντες για τον εαυτό σας θέλουμε, έτσι για το κλείσιμο.

– Για τον εαυτό μου; Τι να πω εγώ, εμένα θα με κρίνει ο λαός, αν έχω δώσει κάτι. Για το χατήρι σου όμως θα σου πω. Μια φορά, ένας μεθυσμένος μου λέει: Θα 'ρθει καιρός που θα λέμε Προ Μουντάκη και Μετά Μουντάκη. Μεθυσμένος όμως... με τι κρασί, δεν ξέρω...

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΔΙΣΚΟΥΣ

ΖΙΓΚ ΖΑΓΚ

Νέο συγκρότημα
με αγάπη για το λαϊκό τραγούδι
δροσεροί, φρέσκοι, κεφάτοι.
Δίσκος έκπληξη.
Περιέχει την επιτυχία «Μη μ' αρνηθείς»

7 ΑΡΧΑΪ
ΦΑΝΤΑΣΙΑ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΕΞΑΝΤΩΝΑΚΗΣ

Κλασικός λαϊκός δίσκος
με παλιότερα και νεώτερα τραγούδια
Τραγουδισμένα με την ψυχή του Μανώλη Μεξαντωνάκη
που τον γνωρίσαμε από την Ομοσπονδιακή Κομπανία

ΚΡΙΣΤΗ ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Πρωτοπόρος ερωτικός γυναικείος λόγος
τρυφερός, χαρούμενος, νεανικός
γεμάτος ζωντάνια δίσκος
Περιέχει τις επιτυχίες: «Πήσιν από Ηράκλειο»
«Καλοκαιράκι στη Ραμνούντα» και άλλες.

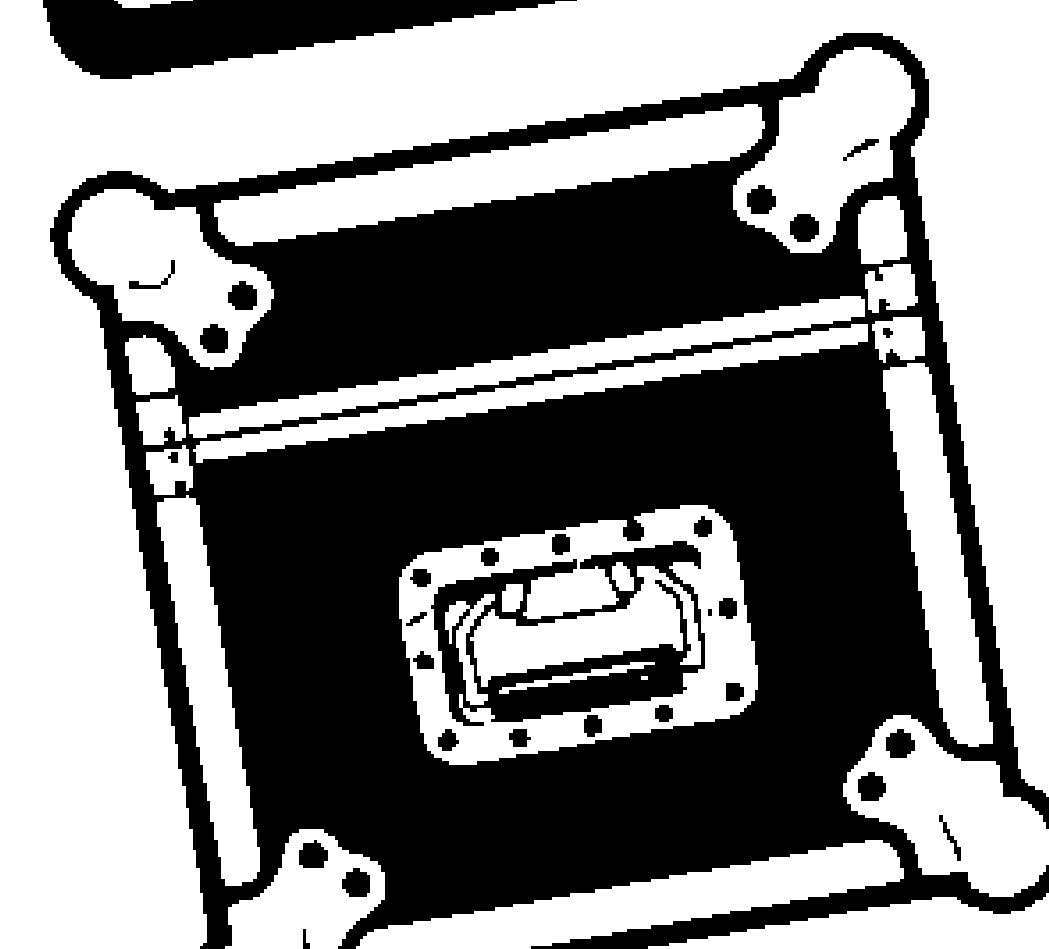
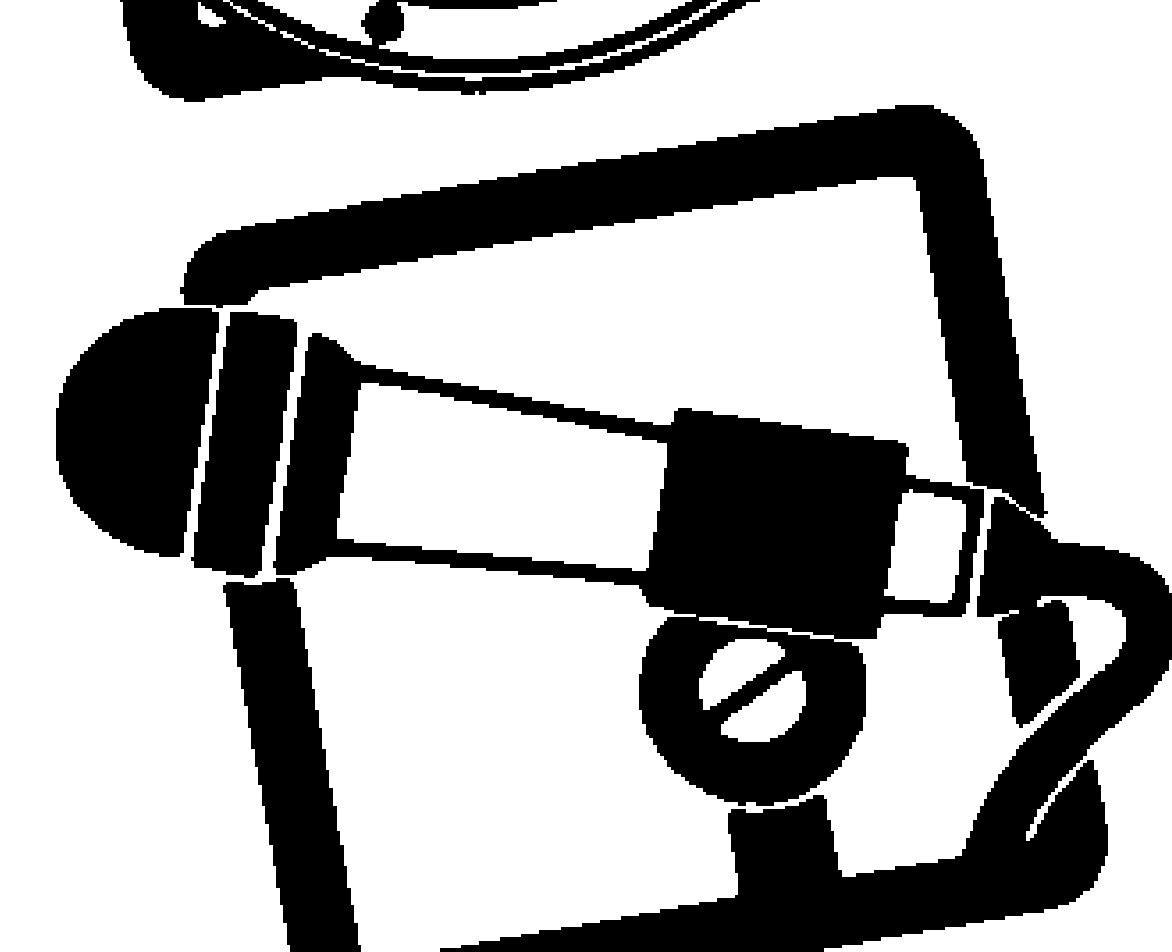
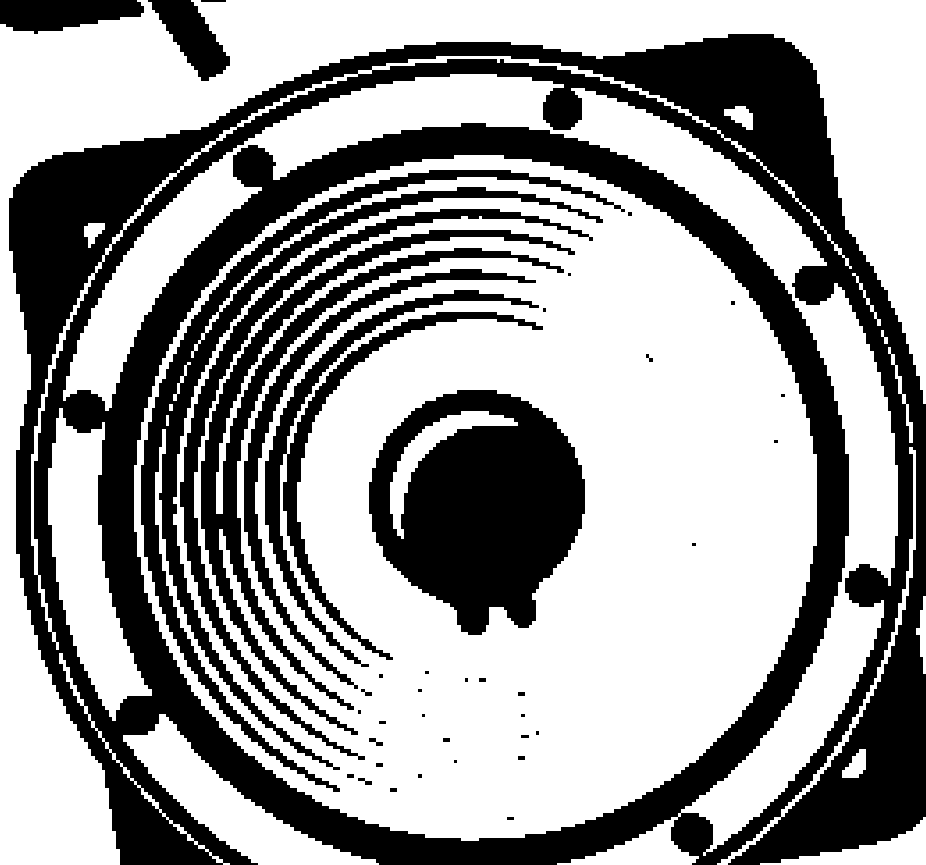
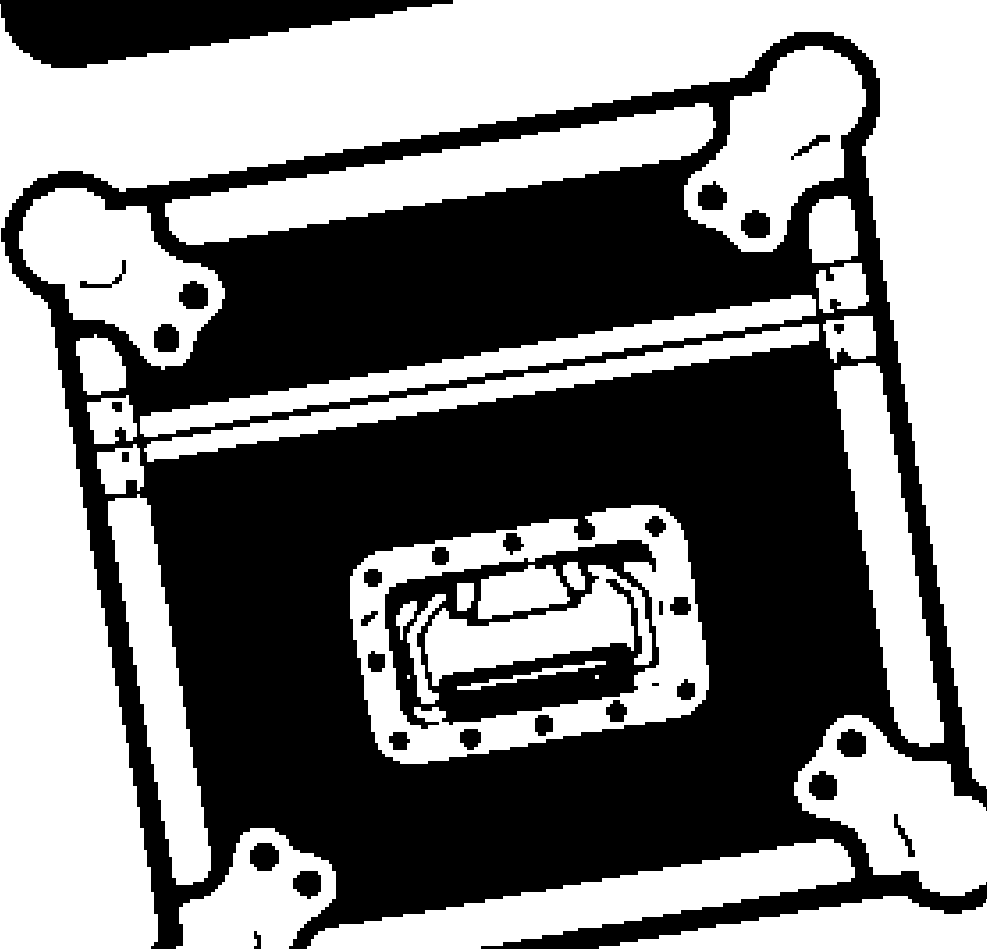
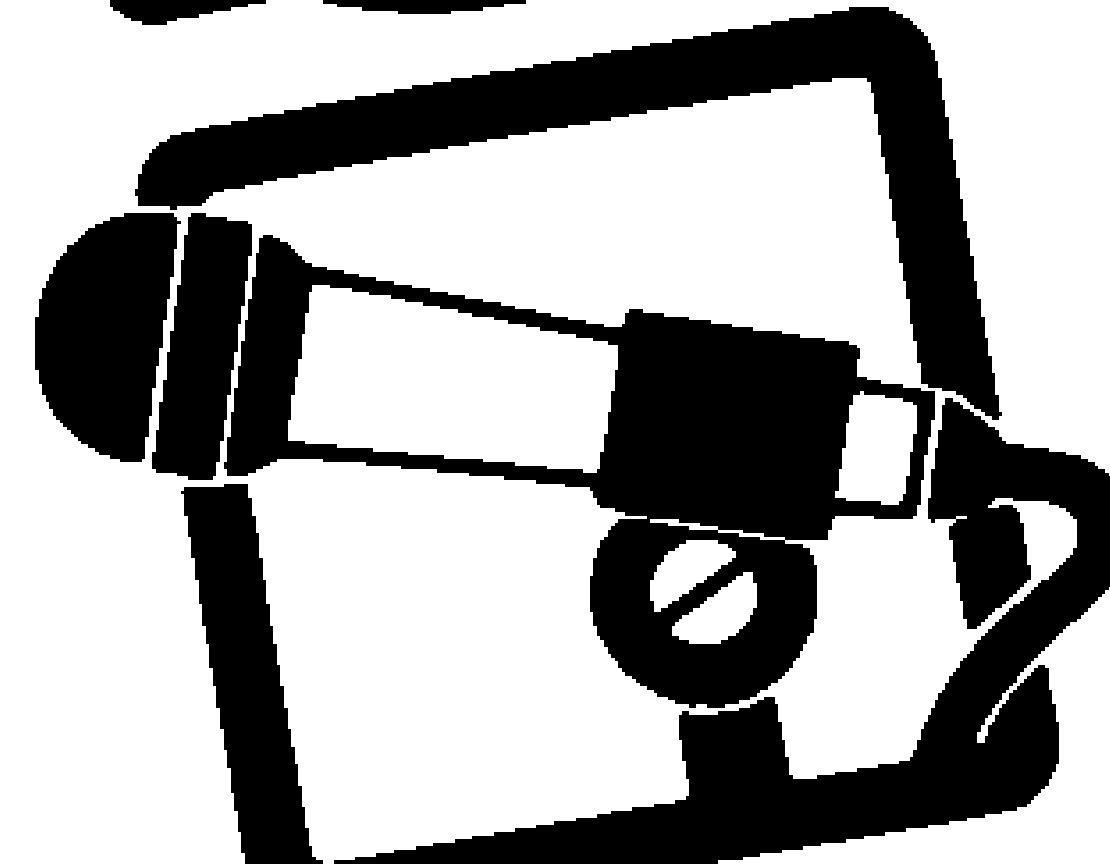
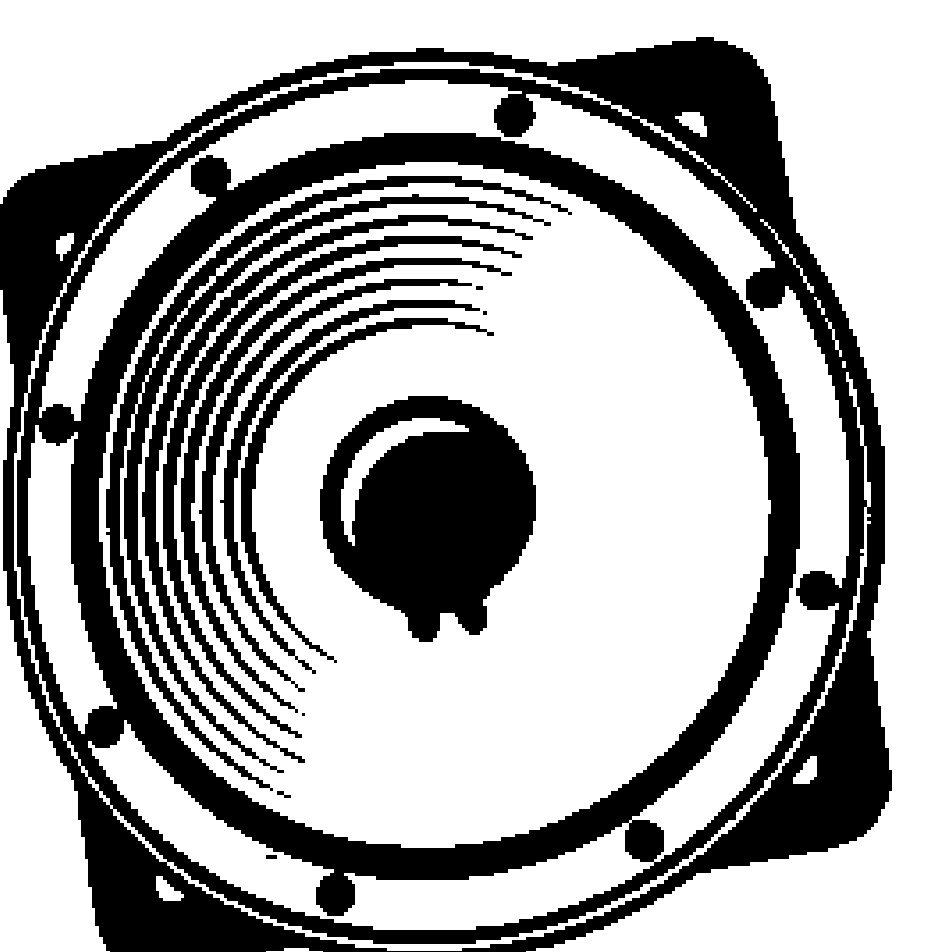

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΠ' ΤΗ ΠΑΤΡΑ ΑΧΑΡΝΩΝ 77

στο λαϊκό μας τραγούδι,
Περιέχει τις επιτυχίες: «Μπύρες», «Φαντάρος»,
«Κι' όμως εγώ είμαι τρελλός», και άλλες.

1. ΘΕΜΙΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ
ΒΑΛΕ ΤΟ ΡΑΔΙΟ ΣΤΗ ΔΙΑΠΑΣΩΝ
Ακούστε αυτό το δίσκο... υπάρχει λόγος
2. ΝΙΚΟΣ ΑΒΑΓΙΑΝΟΣ
ΕΜΕΙΣ ΦΙΛΟΙ
Ένας δίσκος με τραγούδια αγάπης και μοναξιάς
3. ΤΟ ΚΑΝΟΝΑΚΙ Με τον Νίκο Στεφανίδη
Έλληνες δεξιότητες Νο 7
Με βιογραφικό, ιστορικά σχόλια
και μουσικές αναλύσεις
4. ΑΘΑΝΑΤΑ ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ
Αυθεντικές ηχογραφήσεις της Αμερικής
με τους Ρίτα Αρπατζή, Ρόζα Εοκενάζη, Μάρκο Βαμβακάκη
Δέληα, Νούρο κ.αλ.

- με πολύ καθαρό ήχο (καθαρισμένα στην Αμερική)
Εξώφυλλο Γιάννη Τσαρούχη
5. ΝΑΥΣ II, από τον Βασίλη Νόνη
Βυζαντινά ενόργανα κρατήματα,
από αυθεντικές βυζαντινές παρτιτούρες του 15ου αιώνα
 6. ΤΟ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΑΚΙ
Μάριος και Σταύρος, σε δέκα δικά τους
σύγχρονα νεανικά τραγούδια.
Μια παραγωγή του Λάμπρου Καρελά
 7. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΠ' ΤΗ ΠΑΤΡΑ
Νέο
 8. ΜΠΑΜΠΗΣ ΓΚΟΛΕΣ
ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

gauss

ΜΕΓΑΦΩΝΑ

NEXO

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ
ΗΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

3rd

GENERATION

ΜΙΚΡΟΦΩΝΙΚΕΣ,
ΕΝΙΣΧΥΤΕΣ,
ΕΚΟΥΑΛΑΪΖΕΡ,
ΚΡΟΣΟΒΕΡ

Turbosound

Η ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
ΣΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΗΧΕΙΟ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΧΡΗΣΗ

SAMSON

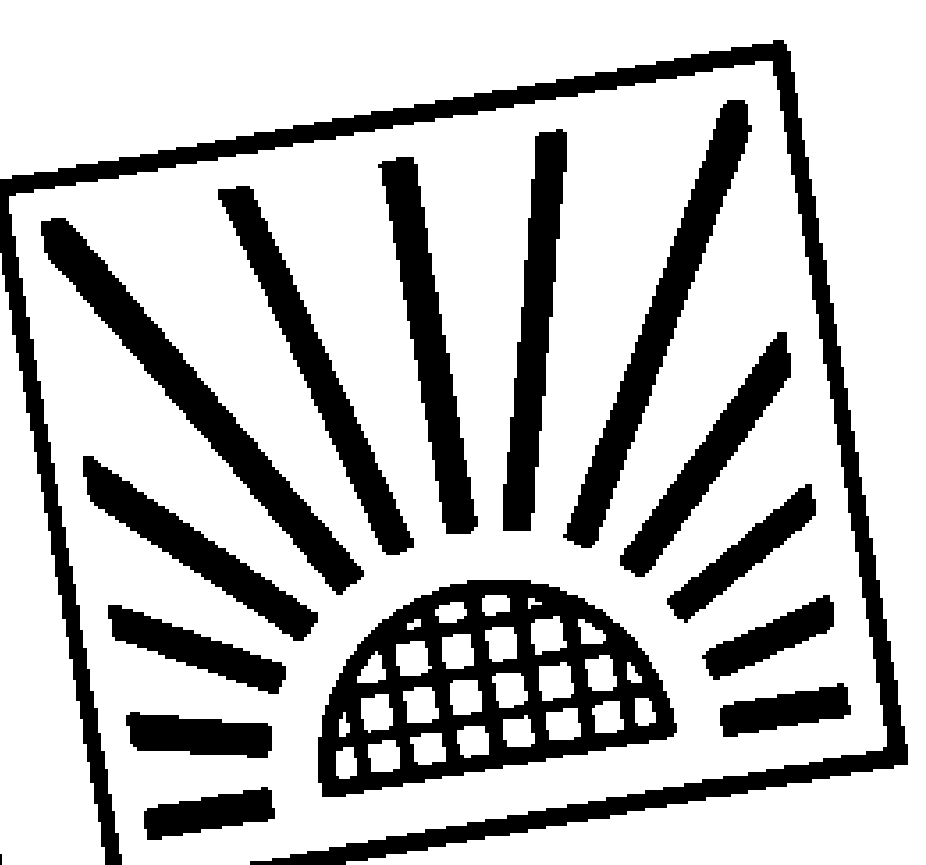
ΑΣΥΡΜΑΤΟ
ΜΙΚΡΟΦΩΝΟ
ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

penn

ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
FLIGHT CASE

CEREBRUM

LIGHTING

ΦΩΤΙΣΜΟΣ

Κ. Κωνσταντινόπουλος & ΣΙΑ Ε.Ε.

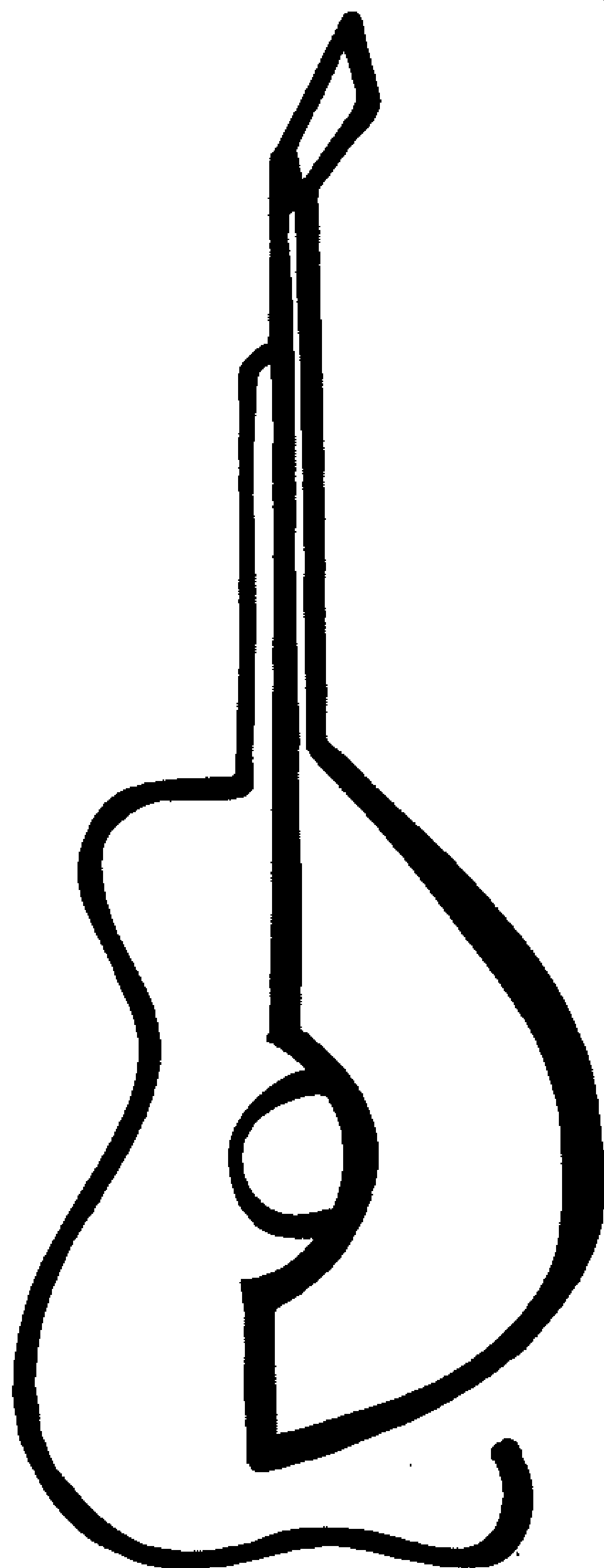
ALPHA SOUND

ΓΙΑ ΣΩΣΤΗ
ΗΧΗΤΙΚΗ
ΚΑΛΥΨΗ

Αθήνα: Χ. Τρικούπη 88, 106 80
Τηλ. 36.38.317 - 36.12.630, Τηλ. 224094 ALFA GR
Θεσ/νίκη: Καυτατζόγλου 30, 546 39, Τηλ. 84.5957
Γιάννενα: Ν. Ζέρβα 40, 453, 32, Τηλ. 31.300

ΤΑΞΙΜΙ

ΙΟΡΔΑΝΗΣ (ΜΠΟΥΖΟΥΚΙ)
ΜΕΞΑΝΤΟΝΑΚΗΣ (ΤΡΑΓΟΥΔΙ)
ΓΙΑΝΝΑ (ΤΡΑΓΟΥΔΙ)
ΠΑΠΟΣ (ΜΠΟΥΖΟΥΚΙ)
ΜΗΤΣΟΣ (ΚΙΘΑΡΑ)
ΚΩΣΤΑΣ (ΑΚΟΡΝΤΕΟΝ)

ΙΣΑΥΡΩΝ 29 και ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ ΤΗΛ. 3639919

Σταμάτης Κόκορας Το Παιδιά απ' τη Παύσα

KEN

ΚΑΛΟΝ

ΕΛΕΡΘΕ

ΠΟΤΟ: 900
ΜΕΝΟΥ: 1800

88.20.917 884427

ΕΛΕΡΘΕ

88.20.917 884427

ΕΛΕΡΘΕ

ΠΟΤΟ: 900
ΜΕΝΟΥ: 1800

ΞΕΦΑΝΤΩΜΑ ΣΤΟ ΦΑΛΗΡΟ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 9 μμ.

ΣΤΑΔΙΟ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΒΕΛΗΣ

ΤΑΣΙΑ

ΒΕΡΡΑ

ΑΝΝΑ

ΒΙΣΣΗ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ

ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ

ΓΙΟΚΑΡΙΝΗΣ

ΓΛΥΚΕΡΙΑ

ΝΙΚΟΣ

ΚΑΡΒΕΛΑΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ

ΜΗΛΙΩΚΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΜΗΤΡΟΠΑΝΟΣ

ΝΙΚΟΣ

ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

και η

ΠΟΛΥ ΠΑΝΟΥ

ΝΤέφι
τώρα και κάθε μήνα

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ:

ΤΑΜΕΙΑ ΕΟΤ. ΣΤΑΔΙΟΥ 4

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΣΤΑΔΙΟ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

3221.459 - 3629.569